

“WHEN I WAS
THIRTY-FIVE,
IT WAS A VERY
GOOD YEAR...”

Amsterdam Museum
Jaarverslag 2010

01

PAUL SPIES

VOORWOORD

Tycho Gernandt
en Paul Spies
(in harem broek) bij
de opening van
A'dam, Man & Mode.

—
Foto: Monique
Vermeulen, Amsterdam
Museum, 2010

Het jaar 2010 was voor het Amsterdams Historisch Museum en Museum Willet-Holthuysen een bijzonder vruchtbaar jaar: goede bezoekersaantallen, spectaculaire projecten en flinke stappen in het vernieuwingstraject.

Dit jaarverslag is geschreven op basis van een model, namelijk de publicatie *Meer dan Waard* van de Nederlandse Museumvereniging. Deze recente uitgave is ontstaan naar aanleiding van de zogenaamde Resolutie van Middelburg, waarvan ondergetekende de initiatiefnemer was. De resolutie werd opgesteld tijdens het Museumcongres te Middelburg in 2009 en werd door de congresgangers unaniem aangenomen. De resolutie verwoordt het voornemen van de museumbranche om meer dan ooit en uit eigen beweging de gemeenschap en de politiek te benaderen voor het gezamenlijk optellen van gemeenschappelijke plannen en projecten. Sindsdien heeft de Museumvereniging, daarin bijgestaan door DSP Groep en een aantal museumdirecteuren (waaronder ondergetekende), de maatschappelijke betekenis van het museum onderzocht en omschreven. Daarbij kwamen we uit op een vijftal waarden:

- *Collectiewaarde: schatkamer van objecten van (inter)nationale en lokale betekenis;*
- *Belevingswaarde: ruimte om te genieten, ervaren en beleven;*
- *Educatieve waarde: leeromgeving voor iedereen;*
- *Verbindende waarde: ontmoetingsplaats en platform tussen heden, verleden en toekomst;*
- *Economische waarde: economische kracht en trekpleister.*

In navolging van de publicatie *Meer dan Waard* is dit jaarverslag geschreven op basis van deze vijf waarden, met als reden dat al onze activiteiten in het jaar 2010 als illustratie kunnen dienen voor de maatschappelijke betekenis van musea in het algemeen.

In 2010 zag het beleidsplan Amsterdam Museum 2020 het licht. Dit document werd voorbereid met een brede representatie van het personeel. Het geeft een toekomstbeeld van hoe ons museum er in het jaar 2020 uitziet en hoe het tegen die tijd zal functioneren. Er werd opnieuw gekeken naar de missie, de kernwaarden, de doelgroepen en de wijze waarop wij onze doelstellingen gaan realiseren. Een en ander resulteerde in een eerste, flinke stap: de verandering van de naam en de huisstijl. Na overleg met de Raad van Toezicht en de Gemeente Amsterdam werd besloten om per 1 januari 2011 het woord 'historisch' uit de naam te halen; voortaan heet ons museum *Amsterdam Museum*.

PAUL SPIES

VOORWOORD

Er zijn meerdere redenen om tot deze verandering over te gaan. Het woord 'historisch' is beperkend, buitensluitend en bovendien overbodig: van, bijvoorbeeld, het London Museum begrijpt iedereen dat daar de stadsgeschiedenis centraal staat. Door de toevoeging 'historisch' krijgen onze collectie en kunstprojecten onvoldoende aandacht van de kunstpers en het kunstminnende publiek. Ook denkt men bij 'historisch' vooral aan het verleden, terwijl wij het verhaal doortrekken naar het heden. Sterker nog: het museum gebruikt het verleden om het heden te verklaren. Tenslotte werpt het woord 'historisch' voor heel wat mensen een drempel op, terwijl wij nu juist proberen om zeer toegankelijk te zijn voor iedereen.

Ons museum heeft de naam Amsterdams Historisch Museum (of AHM, zoals menige insider ons museum voor het gemak cryptisch ging noemen) lange tijd met trots gedragen, vooral vanaf 1975, toen het destijds zeer innovatieve museum haar deuren in het voormalige Burgerweeshuis van Amsterdam opende. Na 35 jaar is het tijd om de volgende periode van het museum aan te gaan met een fris imago, passend bij nieuwe ambities. Het jaar 2010 was een belangrijk voorbereidingsjaar voor dat vernieuwde Amsterdam Museum.

02

GUSTA REICHWEIN

ERFGOEDWAARDE

Rembrandts en Breitners, crinolines en petticoats, bodebussen en wielklemmen, schuttersstukken en stadsgezichten, harnassen en Bavariajurkjes: de collectie van het Amsterdam Museum is in beweging.

Maart 2010 hebben we alle 70.000 objecten online geplaatst en het hele jaar heeft in het teken gestaan van de bouw van het Collectiecentrum in Amsterdam-Noord. Het digitale museum is voor een wereldwijd publiek geopend en eind 2011 zullen we alle voorwerpen uit de stadscollectie voor het eerst in één gebouw bij elkaar brengen.

Supertrash Dutch Dress,
schenking van
Barbara Castelein.

—
Foto: Bart Koetsier, 2010.

Bij aanvang van de digitalisering van de collectiegegevens was het motto "Van collectieregistratie naar publieksinformatie". Ruim tien jaar later gaat het niet meer uitsluitend om het geven van informatie maar ook om het delen van kennis. En er is veel te delen, want Amsterdam is rijk; het Amsterdam Museum beheert depots vol spullen, een digitale databank vol kennis en een museum dat uit zijn voegen barst.

We trekken de stad in en we knopen banden aan met allerlei groepen: vrijwilligers, stagiaires, collega's, verzamelaars, kunstenaars

en Amsterdammers die geïnteresseerd zijn in bepaalde onderwerpen of thema's. We nodigen hen uit om de collectie te bestuderen, om inspiratie op te doen, om samen met ons aan het behoud van de collectie te werken en om verhalen, beelden en informatie toe te voegen aan de bestaande databank. Het museum is geen gesloten bolwerk waar voorwerpen worden geconserveerd en kennis wordt gekoesterd, maar het is een plek waar op allerlei manieren aan de collectie wordt gewerkt: met de handen uit de mouwen in het nieuwe depot en door uitwisseling van kennis en ervaringen op het digitale platform.

Digitaal Museum

Het hoofd documentatie, Judith van Gent, heeft jarenlang met een team gewerkt aan de digitalisering van objectgegevens en beeldmateriaal. Op 4 maart 2010 werd de database opengesteld voor het publiek. Het publiek kan via de website van het museum de stadscollectie op twee manieren raadplegen: [AM collectie online](#) is zo ingericht dat de bezoeker zich een beeld kan vormen van de diversiteit en rijkdom van het materiële verleden van de stad en voor wie zich meer wil verdiepen, is gedetailleerde informatie te vinden op [AM collectie online research](#).

Uiteraard is de database work-in-progress en zullen afbeeldingen en gegevens projectmatig worden toegevoegd, gewijzigd en verrijkt. Planmatig zullen deelcollecties door conservatoren, restauratoren, documentalisten en met hulp van stagiaires verder worden ontsloten en het museum nodigt publiek en externe onderzoekers uit om hierbij

GUSTA REICHWEIN

ERFGOEDWAARDE

te helpen, door de mogelijkheid te bieden bij ieder object opmerkingen en suggesties te geven. Deze reacties zullen door de documentalisten worden gebruikt bij de verdere inrichting van het digitale museum. De uitgangspunten, overwegingen, keuzes en achtergronden van het beleid met betrekking tot de collectiedatabase worden [toegelicht](#) op de website.

Alles wat we weten, delen we met iedereen en we zijn er op uit om reacties te krijgen, commentaar te verwerken, nieuwe ideeën op te doen. Museummedewerkers geven door middel van verschillende blogs informatie over de collectie, bijvoorbeeld in de rubriek [#O20today](#) staat elke dag een voorwerp centraal. Tussen maart 2010 en januari 2011 is de collectiedatabase door 40.000 mensen bezocht en de Collectieblog telde ruim 50.000 bezoekers.

Via Twitter en Facebook verspreiden we berichten en vragen bezoekers online te reageren. Zo meldde een bezoeker op 27 augustus naar aanleiding van een item over het beeld van Naatje op de Dam: *jammer dat de info niet helemaal klopt: er stond op de sokkel "Eén Natie". Omdat het beeld niet zo sterk was, viel er regelmatig een stuk vanaf, waardoor 'naatje' (afgeleid van Natie. Bijnaam van het beeld: Naatje op de Dam) synoniem werd met 'slechte kwaliteit'.*

Collectiecentrum

In oktober 2009 is de bouw van het Collectiecentrum gestart, een jaar later is het gebouw, ontworpen door Wim Quist, opgeleverd. De Gemeente Amsterdam, eigenaar van het gebouw en eigenaar van de historische collectie, was verantwoordelijk voor de bouw en het Amsterdam Museum, de huurder van het gebouw en de beheerder van de collectie, is verantwoordelijk voor inrichting en verhuizing van de stadscollectie.

Het nieuwe
collectiecentrum
van het
Amsterdam
Museum.

—
Foto: René
Gerritsen, 2010.

GUSTA REICHWEIN

ERFGOEDWAARDE

In de blog gewijd aan het Collectiecentrum is te volgen hoe de bouw verliep en hoe de ideeën over de functie van het gebouw evolueerden. Innovatieve methoden zijn ontwikkeld in samenwerking met leveranciers, collega's, installateurs en vele anderen.

Cindy Zalm, projectleider van het Collectiecentrum, heeft samen met Judith van Gent en softwareleverancier *Adlib de Museumtracker* ontwikkeld waarmee het mogelijk is geworden om bij de verhuizing van de collectie gebruik te maken van een digitaal standplaatsregistratiesysteem. De module is inmiddels ook in andere musea geïntroduceerd.

Als voorzitter van de Nederlandse registrarsgroep, een onderafdeling van de Nederlandse Museumvereniging, was Cindy Zalm nauw betrokken bij de organisatie van de Europese Registrars Conferentie op 8 en 9 november in het Amsterdams Concertgebouw. De conferentie is bijzonder goed verlopen en heeft het netwerk rond deze belangrijke collectiefunctionarissen hechter gemaakt.

Een ander voorbeeld van zeer vruchtbare samenwerking was het programma over luchtkwaliteit dat door het Instituut Collectie Nederland (inmiddels opgegaan in de Rijksdienst Cultureel Erfgoed)

in het Amsterdam Museum was georganiseerd. Als instelling die gastvrijheid verleende, waren we tevens het onderwerp van onderzoek: technici, leveranciers en collectiebeheerders keken kritisch naar het binnenklimaat in het museum en gaven commentaar en aanbevelingen.

De uitbreiding en intensivering van samenwerking en uitwisseling, een belangrijk streven van het Amsterdam Museum, heeft ook consequenties voor de inrichting en het functioneren van het Collectiecentrum. Wij willen niet het karakter van de burcht benadrukken, maar naast goede bewaaromstandigheden ook ruimte bieden aan degenen die de collectie willen raadplegen of aan objecten willen werken.

De relatie tussen het publiek en het museum krijgt steeds meer een wederzijds karakter en in de voorwerpen ligt een belangrijke potentiële kracht om de samenwerking te intensiveren. De collectie, het hart van het museum, vraagt om zorg, aandacht en betrokkenheid van zowel eigen medewerkers, conservatoren, restauratoren en educatoren, als van mensen van buitenaf, collega's, stagiaires, onderzoekers, verzamelaars, liefhebbers, kunstenaars. In de voorbereiding van de verhuizing van de collectie werken we al jaren samen met vrijwilligers die in 2010 vooral hebben bijgedragen aan het behoud van de textielverzameling en de registratie van de collectie oude boeken. Zij bieden echter niet alleen helpende handen maar voegen ook veel toe aan de kennis over specifieke objecten.

GUSTA REICHWEIN

ERFGOEDWAARDE

Vrijwilligers zetten de Willet-bibliotheek klaar voor verhuizing naar het nieuwe depot in Amsterdam-Noord.

—
Foto: Monique Vermeulen, Amsterdam Museum, 2010.

Waardering van de collectie

In 2009 en 2010 hebben we samen met het Instituut Collectie Nederland gesproken over de waarde van de Amsterdamse historische collectie. Dit heeft geresulteerd in criteria die we nu bij elke acquisitie als toetssteen gebruiken. De relatie met Amsterdam is het belangrijkste (topografisch, biografisch); verzamelgeschiedenis, artistieke, technische en ensemblewaarde zijn andere criteria, evenals uniciteit, materiële authenticiteit, belevings-, presentatie- en marketingwaarde.

Rond de tentoonstelling *The Hoerengracht* heeft conservator Annemarie de Wildt verschillende belangrijke objecten voor het museum verworven: kunstwerken vervaardigd in het kader van het project *Red Light Art District*, zoals de foto *Snackbar* van Laurence Aëgerter en het werk *Citymuze and her jewellery* van Ted Noten. Tegelijkertijd werd documentatiemateriaal verworven uit het archief van de Rode Draad, de belangenvereniging voor prostituées die in 2010 vijftientig jaar bestond. We hebben in 2002 naar aanleiding van de tentoonstelling *Liefde te Koop* en nu met *The Hoerengracht* een relevante deelcollectie opgebouwd rond het thema prostitutie, een collectie die in alle opzichten voldoet aan de vastgestelde criteria.

De onderzoeksagenda met betrekking tot het nationale culturele erfgoed is mede bepaald door het debat over hoe museale collecties kunnen worden gevalideerd, of, zoals het ICN het zelf formuleert: *Waarde staat centraal in het onderzoekswerk van het ICN. Alleen voorwerpen waaraan waarde wordt toegekend behoren tot het roerend cultureel erfgoed. Pas als dat het geval is, zijn allerlei*

GUSTA REICHWEIN

ERFGOEDWAARDE

Laurence Aëgerter,
KP23 nr. 3 (snackbar),
oplage: 1/3, 2009.

—
Foto: Laurence Aëgerter,
2010.

vraagstukken van belang als: hoe kunnen objecten, hun context en documentatie worden bewaard en behouden voor de toekomstige generaties? Hoe kunnen de objecten worden getoond zonder dat dit de waarde aantast? Om op deze vraagstukken antwoord te kunnen geven, is onderzoek nodig.

In samenwerking met het ICN hebben wij eveneens in 2009 en 2010 een waarderingskader ontwikkeld voor Museum Willet-Holthuysen, waarbij een beschrijving van de culturele waardering van het huis en de interieurs is opgesteld. Deze notitie geeft mede richting aan de toekomstplannen voor het huis van het verzamelaarsechtpaar.

Een vrolijke noot in de discussie over de waardering van het culturele erfgoed vormde de bijeenkomst van de Stichting Het Nederlands Interieur waarin de bruine kroeg centraal stond. De vraag was of de waarderingssystematiek van het ICN ook op dit type erfgoed van toepassing is. De meeste deelnemers waarschuwden voor 'musealisering', beter is het om door het regelmatig cafébezoek en (matig) drinken het al dan niet bruine café in ere te houden. Het café 't Mandje vormde een prachtige casus: de reconstructie in het Amsterdam Museum vormt een historische achtergrond voor het verhaal van de gezusters Van Beeren en op de Zeedijk functioneert het café als een hedendaagse kroeg.

GUSTA REICHWEIN

ERFGOEDWAARDE

Het Genootschap 'nieuwe stijl'

Het verzamelen als sleutelbegrip voor Museum Willet-Holthuysen heeft een nieuw initiatief opgeleverd: directeur Paul Spies opperde het idee om 'verzamelaartafels' te formeren, selecte groepjes verzamelaars die bij elkaar komen om hun specifieke kennis en ervaring met ons, museummedewerkers, te delen en wij geven op onze beurt de verzamelaars toegang tot de museumcollectie. Het Genootschap, dat van oudsher het museum ondersteunt bij onder andere aankopen en publicaties, is een nieuw leven begonnen als organisator van deze activiteiten, die de kennisuitwisseling bevorderen en het acquisitiebeleid ondersteunen. De eerste bijeenkomst van een numismatische tafel vond plaats op 29 september onder voorzitterschap van Rutger Schimmelpenninck en er zijn inmiddels ook 'tafels' geformeerd rond prenten en tekeningen en zilver door respectievelijk Chris van Eeghen en Barend van Benthem.

De tuin van Museum Willet-Holthuysen in het voorjaar. De tuin onderging in 2010 een optimalisatie door Hoek Hoveniers onder supervisie van tuinarchitect Saskia Albrecht. Voor de beplanting werkte het Amsterdam Museum samen met experts van Paleis het Loo.

—
Foto: René Gerritsen, 2010.

KEES ZANDVLIET

BELEVINGSWAARDE

Het bestuur van de Backer-Stichting ter gelegenheid van de tentoonstelling *Backers over de vloer*.

Foto: Monique Vermeulen, Amsterdam Museum, 2010.

Wie naar een museum gaat, wil wat beleven. Het museum probeert de voorwaarden te creëren voor een optimale beleving door een aantrekkelijke opstelling, een bijzonder restaurant met zonnig terras, een leuke museumshop, schone wc's, het fraaie gebouw, deskundig en vriendelijk personeel. De optimale beleving is niet altijd voor iedereen haalbaar, omdat het publiek zeer divers is en voortdurend verandert. En omdat het museum zich wil aanpassen bij museale en technische ontwikkelingen en dus telkens nieuwe wijzen van overdracht doorvoert.

Aan het slot van dit stuk zal het een en ander worden opgemerkt over de manieren waarop het museum in 2010 werkte aan de verbetering van de beleving van het museum. Maar laten we eerst eens zien wat de bezoekers in 2010 over het Amsterdam Museum in de reactieboeken schreven:

"Ik vond met die auto/taxi rijden het leukst; I like your perspex boxes; Interesting character, this city has. Maybe I'll be back some day, maybe for the release of one of my books; Nette Ausstellung; Het was leuk hier; nu niet meer; Extremely well presented + very informative; Good museum, however very poorly set out + confusing. No maps to guide. Not enough interactive items, boring for smaller children. Expensive! Het was heel leuk; Geweldig; A great way to understand your culture,

*very nice museum. Thanks for being so friendly with all of us tourists; A very good museum. Especially the drive in the white car around the town...lovely. Bravo; Bos en Lommer was hier; we vonden het leuk; Ik was hier met mijn neefje Stan en zoon Boris! Het is een leuke en leerzame middag geweest; Het was hier heel saai; Een heel interessant museum. Ik vond het echt heel leuk en leerzaam; Even terug in de tijd: de tijd die vliegt. Wanneer zijn wij te bezichtigen? Leef nu en geniet; Mooi museum. De mevrouw (Liedwien!) leidde leuk rond. Mee eens. Ja, ik ook; *One of the finest museums which we have seen. We are old and we have seen a lot ; Great intro to the city;* Ik ben nog een keertje gekomen met mijn familie op de 1e paasdag; I love Amsterdam; Het was leuk. Hallo, dit museum is heel erg saai; *What a wonderful museum;* Très interessant agréable pour les enfants (je sais de quoi je parle, je suis une enfant);*

Bravo pour les images 3D, j'adore; Super rondleiding; Vandaag is mijn vriend jarig. Wij zijn hier gekomen om lekker rond te kijken; Ik ben 6 jaar (3x): En ik vond het museum klein beetje leuk; En ik vond het museum heel erg leuk; En ik vond het museum heel erg leuk. Ik ben 18 jaar. En ik vond het museum net zoals mijn leerlingen heel erg leuk; Ik ben Pien en ik vond het super leuk; 6 mei 2010: heel erg leerrijk en interessant! Het moet een verschrikkelijke periode zijn geweest voor mensen toen; *Greetings from Brazil! I Amsterdam. Now I'm going to see one more wonder museum. Holland is culture;* De filmpjes met geluid zijn erg leuk; Gracias por tanta y tan buena informacion; Aus Deutschland: es ist super interessant und cool; *Africa made you*

KEES ZANDVLIET

BELEVINGSWAARDE

"well-to-do"; Tolle Bilder, sehr interessant.& natürlich informative! Videos und Animation sind Klasse!; As smug as the gentlemen in the Governors' room look, they still were doing more for society than the Willet-Holthuysens; Ik vind het leuk. Vooral het autorijden. Vincent kan niet goed rijden. Hij reed bijna iemand dood. Ik ben beter dan de rest, Vincent; Ga terug nu je nog kan; *A very interesting museum, I will recommend this to my colleagues and friends; Very badly organized. I should've asked for a refund; Love this museum. Took advice from a local & was brilliant;* Ik had met school veel minder gezien; ik had maar de helft gezien; het was cool; Schade, ich hatte mich sehr auf das Museum gefreut – aber ich erlebe die Ausstellung als sehr chaotisch organisiert und ungeordnet;

Great value for money of this very informative museum; Wat een vriendelijk personeel loopt hier rond: een dikke 10; *We loved the large paintings of regents and guards and the lessons in anatomy (Robert from Madrid); Campeones del Mundo 2010, oe, oe, oe; Museo bellissimo; The museum is interesting but definitely too expensive ; 'N Besonderleersame museum, met 'n ongelooflike groot versameling kulhistoriese skate. Baie dankie; Mr. More and Mrs. Badger liked it but were very tired today as Mrs. Badger had a bit of an accident yesterday as she was unaccustomed to smoking cannabis and nearly died. Have you ever seen a Badger with blue lips? No, not good; The worst museum in Amsterdam. Audio tour is a rip off; Very interesting. Would like to see more about WW2. Otherwise good; Fascinating to see a history of a*

THE
HOERENGRAFT
 EDWARD AND NANCY KIENHO
 20.03-29.08
 amsterdams histor

Affiche A'dam, Man & Mode
 -
 Ontwerpbureau: Matte, 2010.

Affiche The Hoerengracht,
 Bockting Ontwerpers,
 Amsterdam, 2010.
 -
 Foto: LA Louver Gallery,
 Venice CA, 2010.

A'DAM
 MAN & MODE
 01.10.10-30.01.11
 ADAM.AHM.NL
 AMSTERDAMS HISTORISCH MUSEUM

AMSTERDAMS
 Historisch Museum

Prijzen Bezoekers
 Cultuurfonds
 van de Vlaamse Provincie

Ymere

BankGiroLoterij

city that includes such care for orphans and elders; Very interesting exhibits and have learnt about Amsterdam's past. A very enriching experience. From Singapore; Oma Wil en Mijntje (5,5 jaar) hebben met plezier de speurtocht gedaan. Mooi museum; We komen zeker terug. Graag voor de opening van de expositie Man en Mode; It was so difficult to find the exit...; Nice and friendly. As people are here; We have a fantastic time here in Amsterdam! We will come back..., it's promised; Leuke neger aan de muur in de spijkerbroeken-kamer; Het leukste museum van de eeuw; Jammer dat er zalen gesloten waren; Love the Dutch men! Are going to marry a Dutch guy."

De bovenstaande reacties betreffen vooral het museum als geheel; ze komen uit de algemene bezoekersboeken bij de uitgang. Bij tentoonstellingen en op het web kunnen mensen ook reageren. Een paar voorbeelden. Bij de tentoonstelling *The Hoerengracht* (19 maart tot en met 29 augustus): *"Heel gaaf en lichtelijk verontrustend; Intrigerend, vooral de starende mannen."*

Bij de tentoonstelling *A'dam, Man & Mode* (1 oktober 2010 tot en met 30 januari 2011): *"Mooie tentoonstelling! Jammer van onze matches: oude mannen en kleine jochies [reactie van vier vrouwen/meiden die werkten met de tags]; Wir waren hier! Man&Mode ist eine coole Ausstellung!"*

KEES ZANDVLIET

BELEVINGSWAARDE

Zeer uiteenlopende reacties en dan hebben wij nog niet de reacties meegerekend betreffende de tentoonstellingen in Museum Willet-Holthuysen (*Backers over de vloer*, vanaf 26 november) en de 'uithuizige' expositie *Goldenes Zeitalter. Holländische Gruppenporträts aus dem Amsterdams Historisch Museum* in het Kunsthistorisches Museum te Wenen (9 september tot en met 21 november) en in de Alte Pinakothek te München (van 3 december 2010 tot en met 27 februari 2011).

De beleving van het Amsterdam Museum is over het algemeen positief tot zeer positief. Kinderen en jongeren vinden het museum leuk en buitenlanders waarderen de stad Amsterdam en zien het museum als een interessante en leerzame aanvulling op de stad. Opvallend zijn reacties dat men speciaal terugkwam om nog meer te zien, evenals dat men positief is over het vriendelijke personeel.

Er zijn ook kritische geluiden te horen. Nogal wat jongeren, sowieso vaak uitgesprokener in hun oordelen dan ouderen, achten het museum saai. Opvallender is de kritiek van sommige buitenlandse bezoekers dat zij het museum een doolhof vinden, of te duur (in 2010 bedroeg de volledige toegangsprijs voor volwassenen €10,00). Het is duidelijk dat bij een aantal van hen die combinatie leidde tot een minder bevredigend bezoek. Verklaarbaar is het wel. Het Amsterdam Museum verbouwt sinds september 2010. Het museum was daarvoor al een

Opening *Automatiek INNL*,
waar Raoul Heertje de
openingspeech hield.
—
Foto: Fred Ernst, 2010.

KEES ZANDVLIET

BELEVINGSWAARDE

doolhof en die situatie is tijdelijk nog verwarrender zolang de bouw- werkzaamheden ten behoeve van het nieuwe entreegebied, de 'short tour' getiteld *Amsterdam DNA*, het kindermuseum *Het Kleine Weeshuis* en de herinrichting van de Schuttersgalerij in uitvoering zijn (al deze onderdelen openen in juli 2011).

Over de exposities *The Hoerengracht* en *A'dam, Man & Mode* was men over het algemeen positief. Bij *The Hoerengracht* vond men het soms lastig te beoordelen waar de tentoonstelling nu eigenlijk over ging: kunst, de Walletpjes, gemeentebestuur? *A'dam, Man & Mode* sprong er in positieve zin uit door het systeem van *social tagging*. Oud en jong vond dit erg leuk om te doen.

Naast de vaste presentaties en de bovengenoemde grote tentoonstellingen toonde het museum in 2010 een uiteenlopend programma aan kleinere tentoonstellingen. In het kader van 4 en 5 mei toonden wij tussen 22 april en 25 juni *Het Babyhuis*: een presentatie (naast een boek en een tv-documentaire van Liefke Knol) over Amsterdamse kindertjes die in Groningen werden opgevangen gedurende de laatste jaren van de Tweede Wereldoorlog.

Het Amsterdams Beeldhouwers Kollektief verzorgde twee presentaties op de binnenplaatsen: *Belichaming* van 8 april tot 6 juni en *Verwondering/Vervreemding* van 10 juni tot 15 september.

Het Nationaal Historisch Museum was te gast met *Automatiek INNL*. In de, vanwege de verbouwing tijdelijk lege Schuttersgalerij exposeerde fotograaf Michiel van Nieuwkerk van 2 december 2010 tot 2 januari 2011 bekende culturele figuren met zijn serie *Kunstkoppen*, die behalve in het museum ook in een speciale bijlage van *Het Parool* te zien waren.

Ondertussen werkte het museum in 2010 voor en achter de schermen hard aan modernisering om de beleving van het museum up-to-date te krijgen. Een belangrijke aanpassing, noodzakelijk door de wijziging van looproutes op korte en lange termijn, werd in 2010 gerealiseerd in de zalen vier tot en met zes. Met hulp van ontwerper Wim Crouwel realiseerden wij daar een thematische opstelling over de Gouden Eeuw. Kern van de ingreep was om de harmonie van ruimten en objecten te optimaliseren. Mede door de gebruikte kleurstelling en verlaging van de objectdichtheid is die ingreep ons inziens buiten-gewoon goed geslaagd.

De kritiek van de bezoekers bevestigt voor een belangrijk deel de juistheid van het besluit om de vaste opstelling op te knippen in een aantal onderdelen en om een centrale kassa te plaatsen in het hart van het complex. Cruciaal voor een optimale beleving is het creëren van een indeling en looproutes die de bezoekers helderheid en houvast bieden. Aangezien *Amsterdam DNA* in juli 2011 wordt opgeleverd, zal pas in de loop van 2011 blijken of deze nieuwe 'short tour' inderdaad zorgt voor een aantoonbaar betere beleving van het museum bij de vele toeristen die het museum bezoeken.

KEES ZANDVLIET

BELEVINGSWAARDE

De creatie van het kindermuseum *Het Kleine Weeshuis* zal wellicht sneller merkbaar zijn als een duidelijke verbetering voor de kinderen die in 2011 'saai' in het gastenboek noteerden.

In Museum Willet-Holthuysen heeft het museum in 2010 duidelijk geïnvesteerd om de beleving van het bezoek te verbeteren: de gevel is gereinigd, het fantastische trappenhuis is opgeknapt en een nieuwe permanente tentoonstelling over het echtpaar Willet-Holthuysen is in gebruik genomen. Relatief gesproken, ook door de langdurige opstelling van de expositie over de Collectie Backer, heeft Museum Willet qua beleving in de tweede helft van het afgelopen jaar een voorsprong genomen op het Amsterdam Museum.

ANNEMARIE VAN EEKEREN

DE EDUCATIEVE WAARDE

Scholieren in actie.

-

Foto: Jeroen Oerlemans,
2010.

Musea zijn plekken om te ontdekken, te leren en inspiratie op te doen, en te genieten van vervlogen tijden of andere werelden. Het is de educatieve waarde van een museum: een leeromgeving voor iedereen. Dit geldt niet alleen voor het 'museum binnen de muren', maar ook voor het digitale museum en het Amsterdam Museum op locatie. De vraag is natuurlijk wat de impact van deze leeromgevingen zijn: krijgt iemand nieuwe inzichten of ideeën dankzij het museumbezoek? Het Amsterdam Museum heeft in 2010 van alles ondernomen om bezoekers te informeren, te prikkelen en te inspireren.

In 2010 zijn 22.281 kinderen en jongeren in schoolverband op bezoek geweest in het Amsterdam Museum, en nog eens 1.660 in Museum Willet-Holthuysen. Een groot deel daarvan kwam voor het onderwijsaanbod van het museum, een ander deel via de Kunstkijkuren.

Het aanbod is gevarieerd. Zo worden 4-jarigen door Jan Klaasen en Katrijn meegenomen naar de tijd van hun oma en worden VO leerlingen aan de hand van de collectie bijgespijkerd over het eindexamenonderwerp *dynamiek en stagnatie in de 17e eeuw*. De programma's worden over het algemeen goed gewaardeerd door leerlingen en docenten. Maar wat is het effect van hun bezoek? Kijken leerlingen anders naar de Gouden Eeuw na een rondleiding dan daarvoor? En worden kleuters nieuwsgieriger naar de oude spullen van oma? In Engeland worden de leereffecten van museumbezoek, de zogenaamde *Generic Learning Outcomes*, al langer onderzocht. De Reinwardt Academie is in 2010 een pilot gestart met deze methodiek in Nederland. Het Amsterdam Museum doet hieraan mee, om te weten te komen wat de impact van hun bezoek is geweest.

De educatieve waarde van een museum blijft uiteraard niet beperkt tot het onderwijs. Het Amsterdam Museum is een plek waar allerlei groepen 'leren'. Toeristen leren meer over, bijvoorbeeld, de Gouden Eeuw en de hippe Jaren '70, families met kinderen meer over hun stad nu en de vaste klanten (het zogenaamde kernpubliek) verdiepen hun kennis onder andere door middel van thematentoonstellingen, de digitale collectie en allerlei evenementen.

ANNEMARIE VAN EEKEREN

DE EDUCATIEVE WAARDE

Zo organiseerde in 2010 het Nationaal Historisch Museum in samenwerking met het Amsterdam Museum het *Holland History House*. Het *Holland History House* was van 23 tot 27 augustus 2010 het trefpunt voor iedere geschiedenisliefhebber. Ruim 1.500 mensen bezochten de dagelijkse talkshow en vele anderen de meer dan veertig activiteiten. Het evenement vond plaats tijdens het International Congress of Historical Sciences (ICHS 2010), de 'Olympische Spelen voor de geschiedenis'.

In aanloop naar het kindermuseum *Het Kleine Weeshuis*, dat medio 2011 wordt geopend, is er in 2010 hard gewerkt om het museum aantrekkelijker te maken voor families met kinderen. In afwachting hiervan werd er tijdens elke vakantie in 2010 een bepaald familieaanbod georganiseerd. Dit varieerde van 'kersttafeldekken' in Museum Willet-Holthuysen, over 'je eigen boek illustreren in de Kinderboekenweek', tot naar een spannend verhaal luisteren in de kerstvakantie.

Participatie & talentontwikkeling

Naast het optimaliseren van bezoek voor verschillende groepen onderneemt het Amsterdam Museum in toenemende mate projecten waarbij we samenwerken met bezoekers om tot een gezamenlijke presentatie te komen. Door de verschillende fasen van een presentatie te doorlopen, leren de deelnemers veel over het museale bedrijf en worden mede-eigenaar van het eindresultaat. Het museum leert zelf ook veel over de motivatie en ideeën van uiteenlopende deelnemers

En dat levert weer nieuwe inspiratie op. De wezenkastjes op de jongensbinnenplaats zijn het platform binnen het museum voor deze projecten. In januari 2010 werd in de wezenkastjes de jaarlijks terugkerende *Museumklas* geopend. Het thema was *Mooi Gemixt*, een samenwerking met het IJburgcollege in IJburg. Jongeren deden onder begeleiding van een kunstenaar onderzoek naar hun eigen achtergrond en identiteit. De weerslag van deze zoektocht was te zien in de wezenkastjes in de eerste helft van 2010. In de tweede helft van 2010 was de presentatie *Ik vast* te zien. Het Amsterdam Museum en medewerkster drs. Vanessa Vroon-Najem, die naast haar baan onderzoek doet naar vrouwen die bekeerd zijn tot de islam, hebben in samenwerking met vrouwen uit diverse religies, met het Joods Historisch Museum en met Ons' Lieve Heer op Solder, een presentatie gemaakt over vastende vrouwen. Op 2 september werd, ter gelegenheid van de opening van de expositie, een iftar (een avondmaaltijd na zonsondergang tijdens

ANNEMARIE VAN EEKEREN

DE EDUCATIEVE WAARDE

de Ramadan) voor 120 mensen georganiseerd in Museumcafé Mokum. Aanwezig waren vertegenwoordigers van de drie monotheïstische religies die traditioneel vasten: islam, jodendom en katholicisme. Het afgelopen jaar heeft het museum zich ook beziggehouden met talentontwikkeling. Aan het project *Buurtwinkels*, dat in 2010 officieel van start ging, werken tot op de dag van vandaag zo'n veertig vrijwilligers. Zij verzamelen verhalen over buurtwinkels en objecten voor de tentoonstellingen en de verhalenwebsite *Buurtwinkels*. Een aantal van hen werkt mee als fotograaf, onderzoeker en zelfs als samensteller. Zo heeft Frits Slicht uitgebreid onderzoek gedaan naar de joodse winkels in de Jodenbreestraat in de periode voor de Tweede Wereldoorlog. En Marja Heimering heeft een serie eigen foto's van de Nieuwe Leliestraat gecombineerd met een serie van het Stadsarchief uit 1954. Van deze gecombineerde serie is een kleine digitale tentoonstelling te zien op de website van het *Stadsarchief*. De serie werd tevens ontwikkeld voor de tentoonstelling over buurtwinkels in de Jordaan in het Theo Thijssen Museum, die april 2011 opent.

De woningcorporatie Ymere is een belangrijke partner in het project *Buurtwinkels*. Het project wordt verder financieel ondersteund door het Fonds voor Cultuurparticipatie en de Mondriaan Foundation.

Internationale uitwisseling: leren van elkaar

In 2010 is het Amsterdam Museum internationaal actief geweest en heeft zelf heel wat bijgeleerd door kennis te delen met internationale musea en culturele instellingen. Zo leverde het Amsterdam Museum een bijdrage aan het Matra-programma. Het doel van dit, door het Ministerie van Buitenlandse Zaken geïnitieerde programma is een bijdrage te leveren aan de opbouw van civil society in Midden- en Oost-Europa. Door middel van overdracht van expertise beoogt het programma het maatschappelijk middenveld te versterken. De bijdrage van het Amsterdam Museum bestond uit een serie trainingen in Roemenië op het gebied van museum-educatie voor museummedewerkers aldaar.

Samengevat: in 2010 hebben we de educatieve programma's verstevigd, de participatiemethoden en netwerken uitgebouwd en de voorbereidingen getroffen voor het bereiken van families met kinderen. In 2011 wordt het zaak om dit te verzilveren: de participatiemogelijkheden consolideren, families met kinderen blijvend binden en metingen doen naar de impact van museumbezoek en participatie. Want het Amsterdam Museum wil graag leren van bezoekers, jong, oud, vaste klant, of onervaren bezoeker. Hoe werkt leren in het museum tijdens een schoolbezoek, een familiebezoek, of bij een onderzoek in de digitale collectie het best? Door te meten wat de impact is van bezoek aan het museum kunnen we nog gericht bouwen aan een ideale omgeving om te leren, inspiratie op te doen en te genieten. Binnen de muren, buiten de muren en op het web.

ANNEMARIE VAN EEKEREN

DE EDUCATIEVE WAARDE

Opnamen t.b.v. de presentatie *Ik vast* in de wezenkastjes op de jongensbinnenplaats. Foto: Roswitha Eshuis, 2010.

- a. Shakirah/Islam
- b. Judith/Jodendom
- c. Laura/ Katholicisme

05

MARIJKE OOSTERBROEK

VERBINDENDE WAARDE

Gay Pride 2010.

Foto: Xsaga©, 2010.

Het Amsterdam Museum hecht grote waarde aan de verbindende functie van cultuur. Dat is bijvoorbeeld de reden dat we in augustus 2010 met volle overtuiging hebben meegedaan aan de 'cultuurboot' tijdens de Canal Parade van de Amsterdamse Gay Pride. Wij wilden daarmee onderstrepen dat wij de doelstelling van de cultuurboot —om te laten zien dat cultuur de zuurstof is voor verdraagzaamheid, respect en integratie, en dus onmisbaar is voor Amsterdam—volledig ondersteunen.

Bij onze activiteiten willen we actuele gebeurtenissen en onderwerpen inzichtelijk maken door ze te plaatsen in een bredere context. We stimuleren daarbij het debat. Op deze manier hopen we het inzicht van mensen in hun situatie te vergroten en een bijdrage te leveren aan de identiteitsvorming en het begrip tussen de mensen in de stad. Daarbij proberen we midden in de maatschappij te staan door samen te werken met allerlei organisaties, op lokaal, nationaal en internationaal niveau. Deze inbedding in de maatschappij willen we bovendien vergroten door zoveel mogelijk mensen de mogelijkheid te geven om een bijdrage te leveren aan het museum. We denken daarbij niet alleen aan de bijdrage van vrijwilligers, maar ook aan die van vrienden van het museum. Deze uitgangspunten vormden een belangrijke inspiratiebron voor onze activiteiten in 2010.

Verbinden door inzicht te vergroten en debat te stimuleren

Met de tentoonstelling *The Hoerengracht* hebben we via het beroemde kunstwerk van Edward en Nancy Kienholz en via de visie van kunstenaars de aandacht gevestigd op een actuele situatie in Amsterdam, namelijk het *coalitieproject 1012*. Een project waarbij de gemeente de Wallen probeert op te schonen onder andere door kunstenaars en creatieven ruimtes te laten betrekken die voorheen door raamprostituees werden gebruikt. We vroegen daarbij zowel aandacht voor de problematiek op de wallen als voor de rol van kunstenaars bij dit soort maatschappelijke issues. Hiertoe hebben we, met ondersteuning van het Amsterdams Fonds voor de Kunst, een symposium georganiseerd met het onderwerp *Kan een museum fungeren als een spiegel voor de stad?* en twee debatten met als onderwerpen, *Kunst als stedelijk glijmiddel* en *De toekomst van 2011*. Aanvullend hierop hebben we het debat onder meer gestimuleerd doordat we met steun van Amsterdam Topstad 'het bordeel van de 21e eeuw' hebben laten ontwikkelen door architectenbureau Concrete en door het in de lucht brengen van een website waar mensen konden reageren op blogs van de kunstenaars en van onze conservator, Annemarie de Wildt.

Bij de tentoonstelling *A'dam, Man & Mode* hebben we laten zien dat mode door de eeuwen heen van invloed is geweest op identiteit en status. Door onze modecollectie op een nieuwe manier in te zetten, thematisch met oud en nieuw door elkaar, gebonden aan vragen die mensen van nu herkennen, hebben we ons gericht op

MARIJKE OOSTERBROEK

VERBINDENDE WAARDE

nieuwe doelgroepen. Daarbij zetten we technologie en nieuwe presentatievormen in om mensen extra uit te dagen om de inhoud van de tentoonstelling op zichzelf en op elkaar te betrekken.

In het wezenkastjesproject *Mooi Gemixt* lieten scholieren zien hoe verschillende culturen met elkaar verbonden zijn. Aan de ene kant doordat zij toonden welke (verschillende) culturen zij in zich dragen. Aan de andere kant lieten hun vragen en dromen zien wat de overeenkomsten en verschillen tussen jongeren uit de verscheidene culturen zijn. Ook in de wezenkastjespresentatie *Ik vast* werden de overeenkomsten en verschillen tussen de culturen getoond door de betekenis van vasten voor vrouwen uit verschillende religies te laten zien. In het kader van dit project werden tevens enkele ontmoetingen tussen vertegenwoordigers van deze religies georganiseerd.

Midden in de maatschappij

Als stadsmuseum willen wij midden in de maatschappij staan, omdat we alleen dan onze verbindende functie kunnen vervullen. Om dat te bereiken werken we graag en veel samen.

Een van de redenen om samen te werken is dat de samenwerking met partijen de ontsluiting van nieuwe doelgroepen met zich meebrengt. Enerzijds doordat partners onderwerpen op nieuwe manieren kunnen

Modefoto gemaakt op locatie in het Amsterdam Museum, Regentenkamer ten behoeve van de tentoonstelling *A'dam, Man & Mode*.

—
Foto: Maarten Schets, 2010.

MARIJKE OOSTERBROEK

VERBINDENDE WAARDE

belichten, die andere mensen aanspreken. Anderzijds doordat het meewerken van andere partijen vaak met zich meebrengt dat zij hun eigen relaties meebrengen naar het museum. Dit was bijvoorbeeld het geval bij *The Hoerengracht*. Bij het ontwikkelen van deze tentoonstelling hebben we samengewerkt met onder meer (lokale en internationale) kunstenaars, de 'creatieve industrie', de gemeente Amsterdam, de organisatie van de *n8* in Amsterdam (op 28 mei organiseerden wij gezamenlijk een spectaculaire *Nachtsalon*) en Stichting De Rode Draad, de belangenbehartigingsorganisatie van Amsterdamse prostituees. Hetzelfde was het geval bij de tentoonstelling *A'dam, Man & Mode*; hier is samengewerkt met de creatieve en ondernemende stad, met hedendaagse (jonge) vormgevers/ontwerpers, met (kunst) opleidingen en hogescholen (Amsterdam Fashion Institute, AMFI en ArTez, de Hogeschool voor de Kunsten in Arnhem). Ook bij de wezenkastjespresentaties leidde de samenwerking met het IJburgcollege en met FORUM, instituut voor Multiculturele Vraagstukken, tot de komst van nieuwe bezoekers. Door de samenwerking met *Parool*, *Historisch Nieuwsblad*, *Ons Amsterdam* en het *Stadsarchief Amsterdam* konden we brede aandacht vragen voor de Tweede Dag van de Amsterdamse Geschiedenis.

Het museum werkt ook samen om een bijdrage te leveren aan onderzoek naar maatschappelijke vraagstukken. Zo is het museum een van de initiatiefnemers van het Europese project *Entrepreneurial Cultures in European Cities*, dat in juli 2010 werd afgesloten in Liverpool met een slotbijeenkomst, een publicatie en een dvd. In dit twee jaar durende project werkten zeven Europese stadsmusea samen aan activiteiten rond het thema ondernemerschap, nieuwe ondernemers en Europees burgerschap. Onderzocht werd hoe kleine en middelgrote bedrijven, vaak gestart door ondernemers met een immigratie achtergrond, kunnen bijdragen aan het ontstaan van Europees burgerschap. Door middel van thematische werkbijeenkomsten en een website werden kennis en ervaringen gedeeld. De deelnemende musea zijn gevestigd in Liverpool, Berlijn, Amsterdam, Zagreb, Volos, Luxemburg en Barcelona. Het project werd grotendeels gefinancierd door de Europese Commissie en gesubsidieerd door the EU Culture Programme (2007-2013) of the Education, Audiovisual & Culture Executive Agency in Brussel.

Het Amsterdam Museum participeerde in deze Europese samenwerking met het project *Buurtwinkels*. Samen met vrijwilligers, ondernemers uit Amsterdam, journalisten van onder meer *Het Parool*, docenten en studenten van de Universiteit van Amsterdam en vele andere partners binnen en buiten Amsterdam werd vanuit verschillende perspectieven de geschiedenis van de buurtwinkels in Amsterdam (inclusief de actuele situatie) beschreven, ter voorbereiding van de in 2011 geprogrammeerde tentoonstelling *Buurtwinkels*.

MARIJKE OOSTERBROEK

VERBINDENDE WAARDE

Het streven naar innovatie op het gebied van e-cultuur is een belangrijke reden voor het museum om samenwerking te zoeken met partijen die een zelfde doel nastreven. In dat kader hebben we in 2010 de samenwerking gezocht met collega-erfgoedinstellingen om de informatie die wij verzamelen in een breder perspectief te kunnen plaatsen. Om deze reden hebben wij met steun van het Nationaal Historisch Museum, in samenwerking met het Joods Historisch Museum en Nieuw Land Erfgoed, gewerkt aan het koppelen van onze verhalen sites. Daarnaast hebben wij onze digitale collectie opengesteld, zodat anderen deze kunnen raadplegen en hergebruiken in relevante contexten.

In 2010 hebben wij belangrijke impulsen gekregen om ook in de komende jaren, samen met partners, te kunnen blijven werken aan innovatie op het gebied van e-cultuur. Wij hebben €300.000,- van de BankgiroLoterij ontvangen om samen met Stichting Doen en Waag Society een methode te ontwikkelen voor het maken van digitale tours door de stad, als extramuraal vervolg op het museumbezoek. Daarnaast hebben wij via Agentschap NL in het kader van de subsidieregeling cultuuruitingen een subsidie toegekend gekregen van €750.000,- voor het project *Plaatsen van Betekenis*. Doel van dit project is om, met een aantal samenwerkingspartners, een cross-mediaal sociaal netwerk te ontwikkelen over aansprekende plekken die een bijzondere betekenis hebben, maar ze fungeren ook als ambassadeurs van het museum binnen hun eigen omgeving.

Het Amsterdam Museum neemt de check van 300.000 euro in ontvangst van de BankGiro Loterij. Van rechts naar links: Yu-Lan van Alphen, Nina Tellegen, Imme Rog en Paul Spies.

Andersom wil het museum door zich open te stellen voor vrijwilligers een plek bieden waar mensen interessante activiteiten kunnen ontplooiën, in contact kunnen komen met de collectie en de geschiedenis van Amsterdam en waar zij andere mensen kunnen ontmoeten die hun interesses delen.

In 2010 heeft een groot aantal vrijwilligers gewerkt aan het klaar maken van de collectie voor verhuizing naar het nieuwe Collectiecentrum. Daarnaast zijn er in 2010 met succes vrijwilligers geworven om, onder andere als verhalenverzamelaars, mee te werken aan het project *Buurtwinkels*.

In 2010 zijn we ook gestart om met de vrijwilligers van het *Geheugen van Oost* te zoeken naar een methode waarop vrijwilligers op een zelfstandigere manier kunnen werken. Sinds de start van het project in 2003, ter voorbereiding van de tentoonstelling *Amsterdamse buurt* uit 2004, hebben de vrijwilligers, onder leiding van een professionele communitymanager/redacteur en stagiairs van het museum, een bloeiende website in stand gehouden, waarin mensen hun herinneringen aan Amsterdam-Oost vastleggen. Deze werkwijze vroeg veel van het museum en bleek in de loop van de tijd moeilijk vol te houden omdat andere projecten de aandacht opeisten. In overleg met de vrijwilligers is besloten dat zij voortaan het communitymanagement zelf zullen uitvoeren. Om de overgang naar de nieuwe werkwijze te markeren is in het voorjaar van 2010 een symposium gehouden waarbij verschil-

MARIJKE OOSTERBROEK

VERBINDENDE WAARDE

lende sprekers het belang van het Geheugen van Oost en andere verhalen sites, voor het web, het museum en de buurt hebben belicht. Tegelijkertijd met het verzelfstandigen van de vrijwilligers is het museum een project gestart waarbij wordt geëxperimenteerd met manieren om vrijwilligers meer bij het museum te betrekken en met manieren om de samenwerking tussen de vrijwilligers onderling beter te ondersteunen. Hiertoe is in 2010 onder andere een online samenwerkingsomgeving ontwikkeld. Als dit experiment slaagt, zal deze omgeving worden opengesteld voor alle vrijwilligers en vrienden van het museum.

Het Amsterdam Museum is van mening dat naast vrijwilligers ook vrienden een bijdrage kunnen leveren aan de producten van het museum en aan het bekendmaken van deze producten in de buitenwereld. Hoewel het museum nog geen officiële vriendenvereniging heeft, volgt een groot aantal mensen ons door zich in te schrijven voor onze nieuwsbrief. In 2010 stonden er meer dan 9.000 mensen op onze verzendlijst en is de nieuwsbrief bijna 80.000 keer geopend. Via de social media, zoals Twitter (1.632 volgers eind 2010) en Facebook (1.060 volgers eind 2010), kunnen mensen ons niet alleen volgen, maar kunnen zij ook actief participeren. Op basis van de groei van het aantal volgers in 2010 en het toenemend aantal commentaren, likes en retweets, verwachten wij dat de bijdrage van mensen via deze media steeds belangrijker voor ons zal worden.

Affiche *Nachtsalon*,
28 mei 2010

—
Ontwerp Eric van den Boom,
Utrecht.

n8

NACHTSALON

VRIJDAG 28 MEI AMSTERDAMS HISTORISCH MUSEUM

Entrepreneurial Cultures in Europe

Stories and museum projects from seven cities

INFO: N8.NL
Rush Hour: Openings 19h

Edited by
Renée E. Kistemaker and Elisabeth Tietmeyer

Renée Kistemaker &
Elisabeth Tietmeyer (red.),
*Entrepreneurial Cultures
in European Cities*,
Berlijn 2010.

—
Layout Nicola Willam,
Berlijn.

Schilderijen uit het
Amsterdam Museum in het
Kunsthistorisches Museum
in Wenen.

06

BJÖRN STENVERS

ECONOMISCHE WAARDE

Bezoekers

Het jaar 2010 is een succesvol jaar geweest voor het Amsterdam Museum. Mede door de inspanningen op het gebied van marketing en door de ontwikkeling van een effectief expositieprogramma is een stijging van 3% van het aantal bezoekers gerealiseerd ten opzichte van het—eveneens succesvolle jaar—2009. Het Amsterdam Museum ontving naast de ruim één miljoen passanten op het complex bijna 200.000 bezoekers die de kassa passeerden (2009: 191.450) en Museum Willet-Holthuysen ontving ruim 51.000 bezoekers (2009: 52.463). Deze stijging is gerealiseerd ondanks de in gang gezette grote ontwikkelingen die in 2010 gevolgen hadden voor zowel bezoekers als medewerkers. Zo was bij Museum Willet-Holthuysen de eerste drie maanden van 2010 sprake van groot onderhoud en renovatie aan exterieur en interieur. Bovendien was een groot gedeelte van het jaar de bereikbaarheid van het grachtenpand minder vanwege de voortdurende werkzaamheden aan de brug van de Utrechtsestraat over de Herengracht. In het Amsterdam Museum waren de voorbereidingen ingang gezet voor grote bouwkundige aanpassingen, waardoor een aantal zalen gesloten en de looproutes aangepast waren. Al met al kan toch gesteld worden dat dit is doorgevoerd zonder al te veel overlast te veroorzaken voor de bezoekers.

Een bezoek aan onze musea is een populair onderdeel van het toeristisch verblijf in Amsterdam. Ongeveer 77 procent van de volwassen bezoekers in het Amsterdam Museum is buitenlandse toerist. Voor Museum Willet is dat zelfs 89 procent. Het percentage Amsterdamse scholieren is ruim 11% in Amsterdam Museum en 3% in Museum Willet.

‘De Amsterdammer is onze aandeelhouder’

Het afgelopen jaar was in velerlei opzichten een investeringsjaar. De verzilvering zal voor het merendeel hiervan in 2011 plaatsvinden. Het eerste halve jaar stond in het teken van het opstellen van de nieuwe visie van het museum, *Amsterdam Museum 2020*. In deze visie zijn de doelgroepen benoemd die we als museum willen bedienen en welke behoefte we daarmee invullen. Als de twee belangrijkste groepen die zijn de toerist en de Amsterdammer geselecteerd.

In 2010 telde de gemeente Amsterdam 780.152 inwoners, de metropool Amsterdam telde bijna 1,5 miljoen bewoners. Dit zijn onze aandeelhouders. Voor hen heeft het museum een culturele, een maatschappelijke (educatieve) en een economische (toeristische) functie. Het museum ondersteunt de stad en zijn inwoners bij het behoud van haar cultureel erfgoed, bij de sociale vernieuwing en bij de bloei van de toeristische markt.

BJÖRN STENVERS

ECONOMISCHE WAARDE

In 2010 is een begin gemaakt met een strategische programmering die het nieuwe imago, het economisch resultaat en de maatschappelijke taak van het vernieuwde museum onderbouwt. Het museum onderging een imagooverfrissing door exposities en evenementen te programmeren die een jonger publiek interesseren, zoals mode, en hedendaagse thema's en kunst.

Volgens de nieuwe visie wil het museum zich meer en meer ontwikkelen tot een hot spot, waar je komt voor verschillende evenementen, of als uitvalsbasis naar andere erfgoedplaatsen in de metropool. Kortom: het museum als hart van de stad. Het eerste concrete resultaat van de visie is de invoering van de nieuwe naam Amsterdam Museum en de nieuwe huisstijl per 1 januari 2011. In 2010 zijn hiervoor de voorbereidingen getroffen.

Vorbereidingen op de toekomst

Belangrijk onderwerp van ontwikkeling was in 2010. Het voorbereiden op een andere financiële toekomst. Om de gemeentelijke overheid te kunnen antwoorden op de verwachte vraag naar meer cultureel ondernemerschap is het museum op zoek naar nieuwe wijzen van financiering. Op de baten was, naast de gemeentelijke subsidie, een toename waarneembaar op overige subsidies/ bijdragen van bijna

€600.000 en op entreegelden een toename van 8 procent. Het nieuwe product audiotours (lancering 2009) was binnen een jaar verantwoordelijk voor 4 procent van de baten uit entreegelden.

In 2010 is voor onze fondswervingsactiviteiten de Stichting Amsterdam Museum Fonds (AMF) opgericht, met in het bestuur Oswald Schwirtz (ex-directeur KvK Amsterdam), Guido ter Kuile (tevens lid van de Raad van Toezicht), Dertje Meijer (directeur Havenbedrijf Amsterdam), Hans Bakker (directeur RAI), Anita Nijboer (partner PWC) en Paul Luijten (directeur communicatie Schipholgroup). De doelstelling van het AMF is de financiering van de herinrichting van het Amsterdam Museum, van de restauratie van Museum Willet-Holthuysen, van verschillende andere vernieuwingen (bijvoorbeeld op het net en in de regio) en van een acquisitiefonds.

Verstandig cultureel ondernemenschap vraagt om flexibiliteit in de organisatie. Als onderdeel van het cultureel ondernemen is het nieuwe werken geïntroduceerd met flexibilisering van het personeel middels flexwerken, intranet, interne communicatie, bedrijfscultuur, flexplekken en auto-matisering van processen. Daarbij is het aantal medewerkers in vaste dienst afgenomen van 93 (2009) naar 86 (2010) FTE's. Er is ook een verjonging waar te nemen. Het aantal stagiaires, dat het museum als werkervaringsplaats gebruikt, bedroeg het afgelopen jaar maar liefst 39 studenten, voornamelijk afkomstig uit WO en HBO. Maar ook de talentontwikkeling van het vaste personeel staat hoog in het vaandel; het opleidingsbudget per FTE is daarom fors toegenomen van zo'n €400 (2009) naar meer dan €800 (2010) per medewerker.

BJÖRN STENVERS

ECONOMISCHE WAARDE

Partners in business

In 2010 zijn de eerste stappen gezet naar de realisatie op het zogenaamde masterplan voor de herinrichting van het museum. Onze partner de BankGiro Loterij ondersteunt ons hierbij genereus. Zo ontvingen we als beneficiënt €1.000.000 gespreid over de afgelopen vijf jaar voor de herinrichting. De museumshop had reeds eind 2009 een nieuwe plek gekregen, begin 2010 onderging ook restaurant David & Goliath een metamorfose. De beeldengroep van David & Goliath werd overgebracht naar de Schuttersgalerij en in het restaurant werden de perspex vitrines uit zaal 1 opgehangen met daarin een dwarsdoorsnede van onze collectie. Ook de verdere inrichting en uitmonstering werd vervangen en de naam werd omgedoopt in *Museumcafé Mokum*. Halverwege 2010 is het contract met de uitbater van het museumcafé, Amsterdam Village Company, herzien. Een deel van de huur wordt voortaan door het museum geïnvesteerd teneinde in aanmerking te komen voor een aandeel in de netto winst van het museumcafé. Daarnaast is een actievere samenwerking ten aanzien van zaalverhuur afgesproken om meer opbrengsten uit verhuur van de caféruimte en de verschillende exclusieve vertrekken (Schuttersgalerij, Regentenkamer etc.) te kunnen genereren. Voor 2010 gold overigens dat deze markt sterk onder druk stond, waardoor de gewenste opbrengsten nog niet gerealiseerd konden worden.

Een dashboard voor de economische waarde

In de jaarranglijst van best bezochte musea van de Nederlandse Museumvereniging is het Amsterdam Museum in 2010 van de 19e naar de 15e plek gestegen. In de ranglijst van bestbezochte musea van Amsterdam staat het Amsterdam Museum op de 7e plaats en Museum Willet op de 23e plaats.

Het merkenmodel BrandAlchemy™ van Beerda kwam voor 2010 met de verrassende uitkomst dat het Amsterdam Museum gegroeid is naar een landelijk cultuurmerk (dus inclusief niet-musea) op plaats 17, binnen de nationale museale sector op plaats 16 en binnen de Amsterdamse museale sector op plaats 11. Merkopbouw is dan ook in 2010 een bewuste strategie geworden. Zo heeft de promotie van het museum in 2010 een flinke uitbreiding gekregen. De vele succesvolle platforms van onze online & social media (91) zijn hier goede voorbeelden van, met bijna 600.000 bezoekers en meer dan 6.000 volgers. De analyse van de digitale bezoekers geeft aan dat de website www.amsterdammuseum.nl en het Geheugen van Oost samen 60% van het virtuele bezoek trekken en de, in 2010 gelanceerde online database (met daarop 70.000 gedigitaliseerde en onsloten objecten) in het eerste jaar van zijn bestaan reeds 7% voor zijn rekening nam. Wat we met al deze webactiviteiten willen bewerkstelligen is—afgezien van een verlengde beleving (vooraf en achteraf)—een stimulans tot herhaalbezoek en een hechtere band met ons publiek: ons publiek denkt mee en voegt zelf toe.

BJÖRN STENVERS

ECONOMISCHE WAARDE

In 2010 is meer op focus en effectiviteit gelet in de wijze van promotie. Zo nam het aantal persplaatsingen weliswaar af met 14%, maar de bruto mediawaarde nam met 30% toe, naar ruim vier miljoen euro.

Ook door de programmering meetbaar te maken, ontstaat een helder evaluatiemiddel. Zo realiseerden de exposities (Amsterdam Museum: 11, Museum Willet: 2 en extern: 3) in totaal 1.666 expositiedagen (Amsterdam Museum: 1.003, Museum Willet: 312 en externe exposities: 351) en werden met 274 evenementen (Amsterdam Museum: 235, Museum Willet: 39) bijna 25.000 bezoekers binnengehaald.

Musea geven het merk *Amsterdam* inhoud

Musea zijn een belangrijk onderdeel van de promotie van Amsterdam. Het Amsterdam Museum ambieert een stimulerende rol te spelen in het netwerk van musea dat het begrip *Amsterdam* een cultuurtoeristische lading geeft. In dit kader valt het samenwerkingsverband dat met een aantal grachtenhuismusea is aangegaan teneinde de grachtengordel, die in 2010 op de Werelderfgoedlijst werd gezet, als cultuurtoeristische attractie daadwerkelijk op wereldniveau te brengen. De grachtenwoonhuizen waar het om gaat zijn Museum Willet-Holthuysen, Museum Geelvinck-Hinlopen, Museum Ons' Lieve Heer op Solder, Bijbels Museum, Museum Van Loon en Het Grachtenhuis, dat in april 2011 haar deuren opent.

Met deze instellingen zal het totaalverhaal van de wooncultuur aan de Amsterdamse grachten worden verteld. In feite zijn we begonnen voorbereidingen te treffen voor de viering van 400 jaar grachtengordel in 2013. Maar al in 2010 zijn successen van dit samenwerkingsverband te melden: mede dankzij ondersteuning van de afdeling marketing & communicatie van het Amsterdam Museum is bij Museum Geelvinck en het Bijbels Museum in 2010 sprake van een zeer aanzienlijke bezoekers groei. Vele gezamenlijke activiteiten ondersteunen dit verder, zoals de jaarlijkse Open Tuinendagen en de Amsterdamse Tulpendagen.

Heel veel Amsterdammers blijken niet naar de stad te gaan om musea te bezoeken. Voor velen van hen geldt dat hun belangstelling vaak voornamelijk op de eigen geschiedenis en op de eigen buurt gericht is. Voor hen, voor wie de drempel van het museum (nog) te hoog is, geldt dat je ze beter in hun eigen buurt kunt opzoeken. In 2010 is het Amsterdam Museum daarom begonnen met het omvangrijke project *Buurtwinkels*, daarin ondersteund door wooncorporatie Ymere en het Participatiefonds. Daarnaast is het Amsterdam Museum een samenwerking aangegaan met buurtmusea, zoals Museum De Noord in Amsterdam-Noord en het Van Eesteren Museum in Nieuw-West.

Samenwerking in de metropool werd gerealiseerd middels in 2010 gestarte samenwerkingsverbanden als *Oneindig Noord Holland* en de *Noord-Holland Route*. Het Amsterdam Museum is partner in beide initiatieven en is trekker van een derde digitaal verhalenplatform.

BJÖRN STENVERS

ECONOMISCHE WAARDE

Plaatsen van Betekenis.

Het Amsterdam Museum ging ook internationale samenwerking aan, zoals het eerder genoemde Europese samenwerkingsverband *Entrepreneurial Cultures in European Cities*, dat met zeven Europese stadsmusea werd opgezet. Daarnaast is het Amsterdam Museum initiatiefnemer van een informeel samenwerkingsverband van Europese stadsmusea, dat in oktober 2010 in Barcelona voor het eerst bijeenkwam, en organiseerden wij tijdens het historisch wereldcongres in Amsterdam in augustus een apart symposium voor en over Afrikaanse stadsmusea, getiteld *City on the Move*.

Bijzondere uitstraling, voor het museum èn voor Amsterdam, hadden de buitenlandse exposities *Goldenes Zeitalter. Holländische Gruppenporträts aus dem Amsterdams Historisch Museum*. Vanwege de bouwvoorbereidingen in de Schuttersgalerij kwamen onze kolossale groepsportretten ter beschikking voor een internationale presentatie elders. Met twee zeer prestigieuze buitenlandse musea werd samengewerkt aan prachtige presentaties van de ‘kroonjuwelen’ van het Amsterdam Museum: het Kunsthistorisches Museum te Wenen (9 september tot en met 21 november) en in de Alte Pinakothek te München (van 3 december 2010 tot en met 27 februari 2011).

Museumcafé Mokum.

—
Foto: Monique Vermeulen,
Amsterdam Museum,
2010.

Op Maart 31 is Bert Vreeken, conservator Toegepaste Kunst, gepromoveerd aan de Universiteit van Amsterdam als het onderwerp Museum Willet-Holthuysen. Hier ontmoet hij het echtpaar Willet-Holthuysen (gespeeld door Ton en Odette) bij de receptie na afloop in 'hun' museum

Foto: Monique Vermeulen, Amsterdam Museum.

07

BIJLAGEN

De ondernemingsraad van
het Amsterdam Museum.

—
Foto: Monique Vermeulen,
Amsterdam Museum.

Bijlage 1: samenstelling Raad van Toezicht, Genootschap, Amsterdam Museum Fonds en ondernemingsraad

De Raad van Toezicht van de Stichting Amsterdams Historisch Museum:

De heer Drs. H.J. Brouwer (voorzitter)
De heer B. van der Veer, RA (vice-voorzitter)
Mevrouw Dr. S.J.C. Hemels
De heer Mr. G.H.A. ter Kuile
Mevrouw M. Meulens
Mevrouw Drs. P.M. Noordervliet-Bol
De heer Drs. A.A.R.G. Poppelaars

Het bestuur van de Stichting Genootschap Amsterdams Historisch Museum

De heer Mr. R.J. graaf Schimmelpenninck (voorzitter)
De heer Mr. Chr.P. van Eeghen (secretaris/penningmeester)
De heer Drs. E.J. Gerritsen
De heer Mr. F.A.J. van Hall

Het bestuur van de Stichting Amsterdam Museum Fonds

De heer O.A.L.E. Schwirtz (voorzitter)
De heer Mr. G.H.A. ter Kuile (wnd. voorzitter, penningmeester)
Mevrouw P.W. Kruseman (secretaris)
De heer Drs. A.J. Bakker
De heer P.J. Luijten
Mevrouw Drs. D. Meijer
Mevrouw Mr. A. Nijboer

De Ondernemingsraad

Marjan Krabben, voorzitter
Joke Berkeij, secretaris
Matthijs Bakker
Wim van den Bosch
Andy Ramsche
Seyit Sahin
Monique Vermeulen

Bijlage 2: publicaties van medewerkers in 2010

Annemarie den Dekker

- 'A'DAM, man & mode', bijlage/ brochure bij *Glamsterdam*, oktober 2010
- Blog en achtergrondteksten op website A'DAM, man & mode, oktober—december 2010- 'IJzeren maatpak', in rubriek 'Hebben en houxwen' in: *De Echo*, oktober 2010
- 'Man in kamerjas', in krantenbijlage verzorgd door Provincie Noord-Holland/ Oneindig Noord-Holland, december 2010
- 'man in pak', www.oneindignoordholland.nl, december 2010
- 'De vergaderende man', www.oneindignoordholland.nl, december 2010

Annemarie van Eekeren

- '*And how is your little one?*, neighbourhood shops in Amsterdam', 'involving new audiences in museums: examples from Berlin, Amsterdam, Liverpool and Barcelona' (samen met Rita Klages, Helen Robinson en Teresa Maciá Bigorra) en 'From Amsterdam to Volos', in: *Entrepreneurial Cultures in Europe. Stories and museum projects from seven cities* (edited by Renee Kistemaker and Elisabeth Tietmeyer, Berlijn, 2010).
- 'Van Herengracht tot August Allebéplein, het Amsterdams Historisch Museum en de stad Amsterdam' (met Paul Spies), in: *Maandblad Amstelodamum*, 97/3, juli—september 2010.

Laura van Hasselt

- 'Het Babyhuis. Overleven in de Hongerwinter', in: *Maandblad Amstelodamum*, jaargang 97/1, januari-maart 2010.
- 'De Fezzen die er niet waren. Tentoonstellingsschip SS Karadeniz bezoekt Amsterdam', in: *Ons Amsterdam*, nr. 6, juni 2010.
- Diverse artikelen voor de rubriek 'Hebben en Houwen' in: *De Echo* (en op www.ahm.nl)
- Diverse artikelen voor de rubriek 'De keuze van de conservator' op www.athenaeum.nl (en op www.ahm.nl, onder de titel 'Boek van de maand')

Renée Kistemaker

- 'Introduction', 'Collecting the present—historical and ethnographical approaches: the case of entrepreneurs' (met Elisabeth Tietmeyer) en 'Initial conclusions and outline for a final evaluation for the ECEC-project' (met Günther Chodzinski), in: *Entrepreneurial Cultures in Europe. Stories and museum projects from seven cities* (edited by Renee Kistemaker and Elisabeth Tietmeyer, Berlijn, 2010).

Norbert Middelkoop

- 'Gillis Coignet and the Amsterdam Lottery of 1592: Locating an Extraordinary Night Scene', in: *Journal of the Historians of Netherlandish Art*, vol. 2, 1-2
- 'Een Amsterdammer in Hamburg en een Noord-Duitser in Amsterdam. Jürgen Ovens' portret van Dirck Kerckrinck', in: *Maandblad Amstelodamum* 79/4 (2010), p. 163-169
- 'Lijst van portretten in de collectie van de Backer-Stichting' (met S.A.C. Dudok van Heel), in: F. Diercks, *Backers over de vloer: een Amsterdams familie in beeld*, Zwolle 2010, p. 96—107
- 'Kunstwerk oder historisches Dokument: zur Sammlungsgeschichte der Amsterdamer Gruppenporträts' en verschillende entries in: K.Schütz (red.), *Goldenes Zeitalter: holländische Gruppenporträts aus dem Amsterdams Historisch Museum* (cat.tent.), Vienna (Kunsthistorisches Museum) en München (Alte Pinakothek), 2010—'11, p. 11—16.

Paul Spies

- 'Van Herengracht tot August Allebéplein, het Amsterdams Historisch Museum en de stad Amsterdam' (met Annemarie van Eekeren), in: *Maandblad Amstelodamum*, 97/3, juli—september 2010.
- 'Het duale museum', in: *Amsterdam Kunststad*, (themanummer van) *Simulacrum*, 18/4, juni 2010, p. 16—18.
- 'Verbinding aangaan', in: *Musea in transitie, rollen van betekenis*, Erfgoed Nederland, maart 2010, p. 42—43.
- "Daar sta ik dan..." in: 'A'DAM, man & mode', bijlage/ brochure bij *Glamsterdam*, oktober 2010

Bert Vreeken

Bij wijze van museum. Oorsprong, geschiedenis en toekomst van Museum Willet-Holthuysen, 1853-2010 (academisch proefschrift), 31-3-2010.

Annemarie de Wildt

- 'Hayrani Erdim: Slow down and have a coffee' and 'Virtual collections on entrepreneurs' (met Roosmarij Deenik en Elisabeth Tietmeyer) in: *Entrepreneurial Cultures in Europe. Stories and museum projects from seven cities* (edited by Renee Kistemaker and Elisabeth Tietmeyer, Berlijn, 2010).
- 'Rood pluche of witte tegels: interieurs van Amsterdamse raambordelen', in *Ons Amsterdam*, 62/4, april 2010
- 'Het naturalisatiegeschenk van Ni Haifeng' voor rubriek Hebben en houxen, *De Echo* december 2010
- 'Koniginnenach & prinsjesdag. Over oranjecultuur', in: *Nederlanders vierden feest*, Zwolle/Amsterdam, 2010
- 'The Hoerengracht', in: *City Pick Amsterdam, perfect gems of city writing* (red. Heather Reyes and Victor Schiferli), Dorchester, 2010
- Recensie van: 'Onverklaarbaar bewoonde woning. Afbraak, verzet en nieuwbouw in Amsterdam', publicatie en fototentoonstelling van Pieter Boersma in Galerie Weesperzijde in: *De keuze van de conservator*,
<http://www.atheneum.nl/nieuws/keuze-van-de-conservator-on-verklaarbaar-bewoonde>
- Blog en achtergrondteksten op website www.ahm.nl/thehoerengracht
- Diverse bijdragen voor website www.ahm.nl/buurtwinkels

Cindy Zalm

'Normen voor verpakking en transport. De entree van collectiebeheer in normeringsland', in: *Museumpeil*, nr. 34, najaar 2010.

Kees Zandvliet

Vier eeuwen schaatsen in Oegstgeest (met Wiebe Blauw), Oegstgeest/Leiden, 2010

Bijlage 3: De collectie in cijfers

In 2010 werden 136 objecten toegevoegd aan de stadscollectie. Het acquisitiebudget bedroeg € 54.250, waarvan € 33.126 werd uitgegeven; het restant is opgenomen in een bestemmingsreserve voor acquisitie in de komende jaren. Berichten over aanwinsten worden op de website geplaatst in de rubriek **Aanwinsten**.

	Aankoop	Legaat	Schenking	Bruikleen	Overdracht	Totaal
Schilderijen	1	0	0	0	0	1
Beelden	1	0	2	1	0	4
Prenten en Tekeningen	4	0	1	0	4	9
Fotografie	3	0	0	0	0	3
Kunstnijverheid: Keramik	0	0	1	0	0	1
Kunstnijverheid: Textiel	5	0	6	0	11	22
Kunstnijverheid: Glas	0	1	0	0	0	1
Kunstnijverheid: Edelmetaal	0	0	1	1	0	2
Kunstnijverheid: Overige	0	0	17	2	20	39
Penningen en Munten	0	0	0	0	25	25
Documenten	0	0	15	1	1	17
Boeken	0	1	11	0	0	12
Totaal	14	2	54	5	61	136

Bijlage 3: De collectie in cijfers

Uit de stadscollectie werden 128 objecten geleend door andere musea en wij hebben 388 objecten geleend uit andere collecties ten behoeve van tijdelijke exposities en de permanente opstelling. Berichten over het bruikleenverkeer worden op de website geplaatst in de rubriek **Collectie op Reis**.

Uitgaande Bruikleenen	Aantal Bruikleeners	Aantal Objecten
Bruikleen uit kort Instellingen Binnenland	20	73
Instellingen Buitenland	11	43
Bruikleen uit lang	3	3
Bruiklenen uit het bruikleen v.d. stad a.h. Rijksmuseum	5	9
Totaal	39	128

Inkomende Bruiklenen	Aantal Bruikleengevers	Aantal Objecten
Bruikleen kort	67	384
Bruikleen lang	3	4
Totaal	70	388

Tentoonstellingen	Eigen Collectie Aantal Objecten	Bruikleen Aantal Objecten	Aanwisten Aantal Objecten
Hoerengracht		41	8
Kinderen in de Oorlogswinter		5	
Ontmoet de Willets	164		
A'dam Man & Mode	177	384	
Backers over de vloer	297	6	

Bijlage 3: De collectie in cijfers

Transporten

Aantal Transporten	325
--------------------	-----

Bezoekers

Aantal Bezoekers aan Depot	63
-------------------------------	----

Aantal Bezoekers aan Informatiebalie	711
---	-----

Restauratie Metaal/Hout/Textiel

Restauratie/ conserverende behandelingen	59
--	----

Conditierapporten	139
-------------------	-----

Fotografie

Nieuwe Opnames	2494
	(471 collectie - 2023 buiten collectie)

Bestellingen	505
	(extern 165 - intern 340)

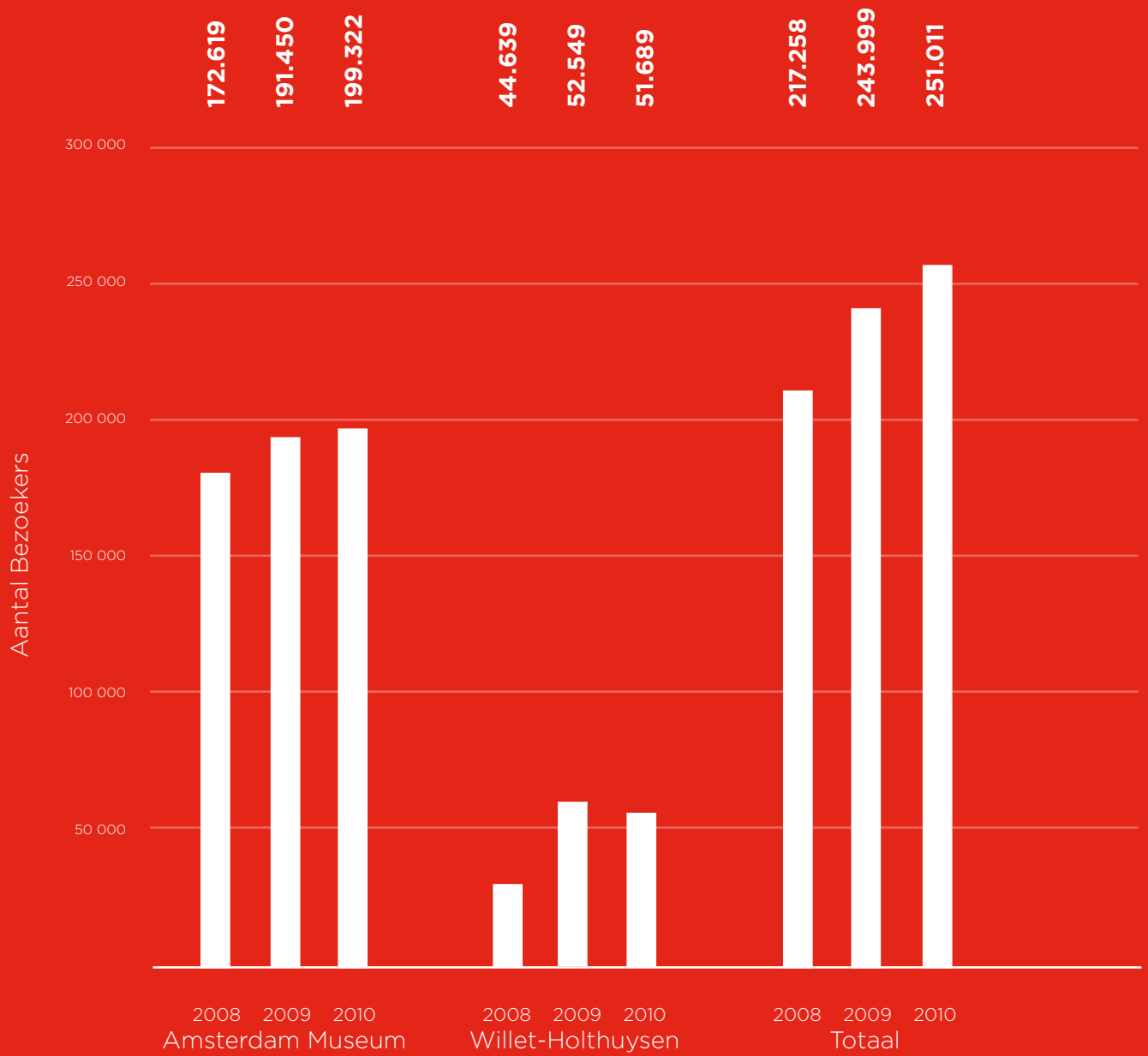

Nicolas Dings, *Spinoza*,
aluminium en diverse
materialen
(100,7 x 32 x 26,8 cm.),
2008.

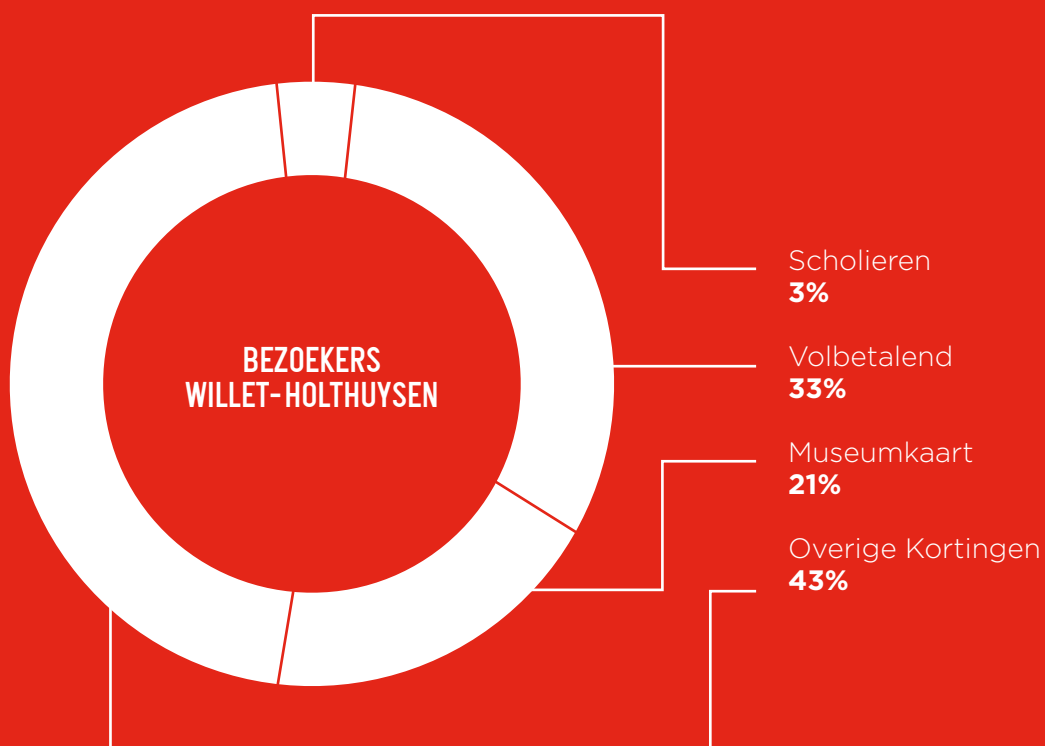
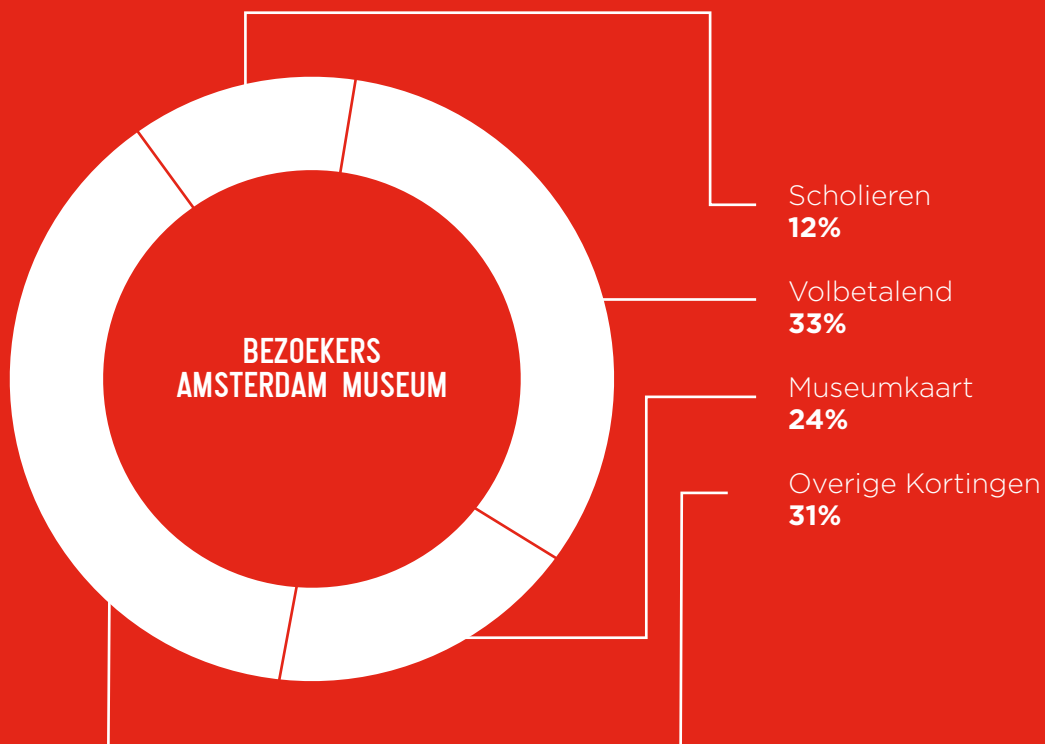
—
Model voor het beeld aan de
Zwanenburgwal, aangekocht
in gezamenlijkheid met het
Joods Historisch Museum.

Bijlage 4: Diagrammen

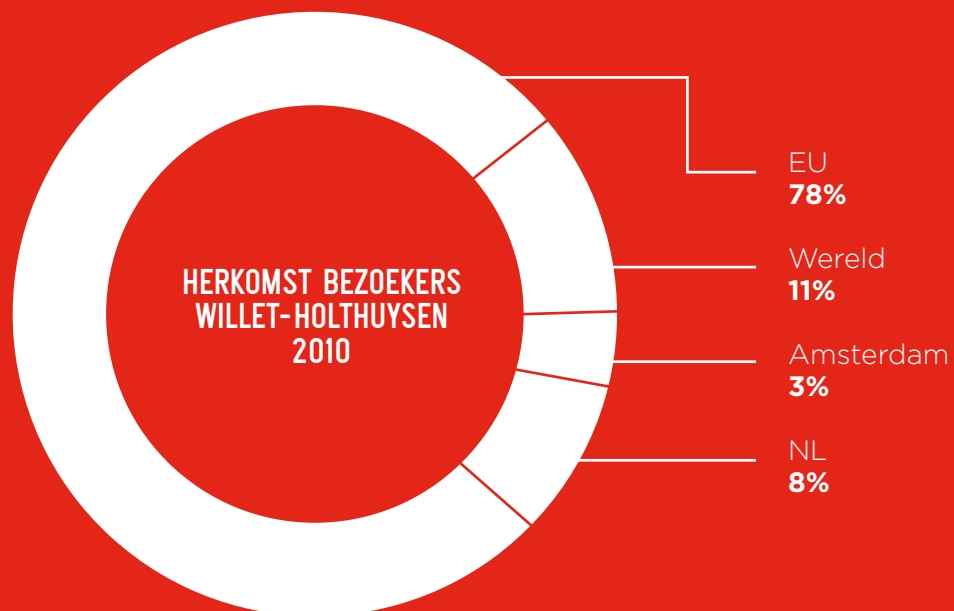
01. Aantal Bezoekers Amsterdam Museum & Museum Willet-Holthuysen

02. Herkomst van Bezoekers Amsterdam Museum & Museum Willet-Holthuysen

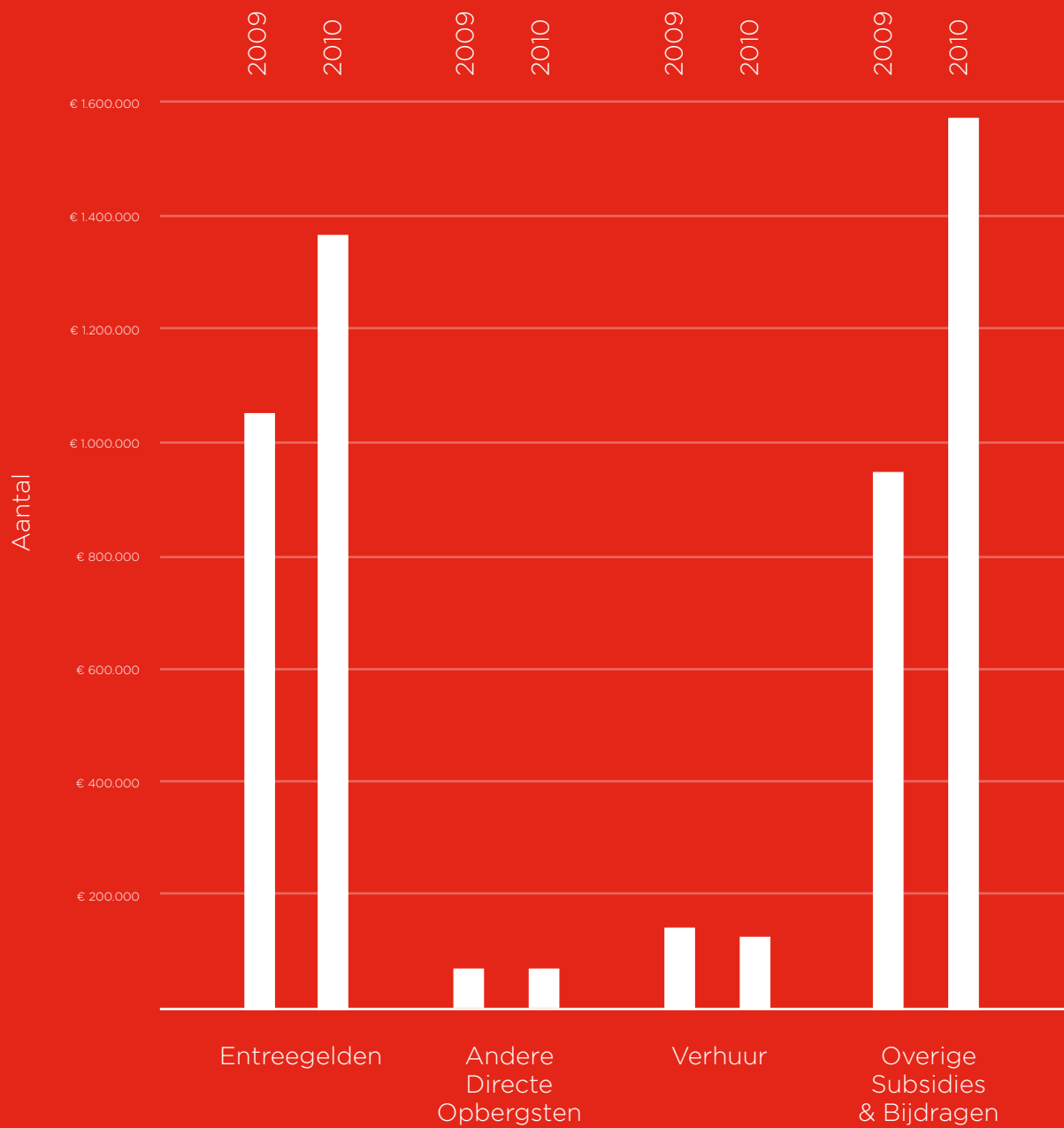

03. Herkomst Volwassen Bezoekers Amsterdam Museum & Museum Willet-Holthuysen

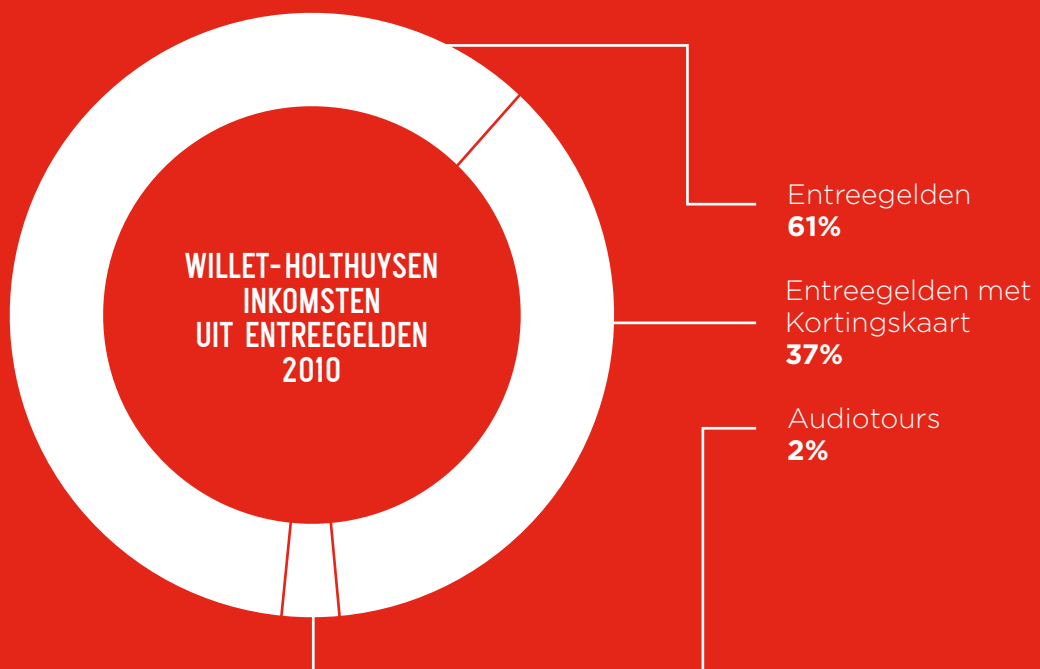
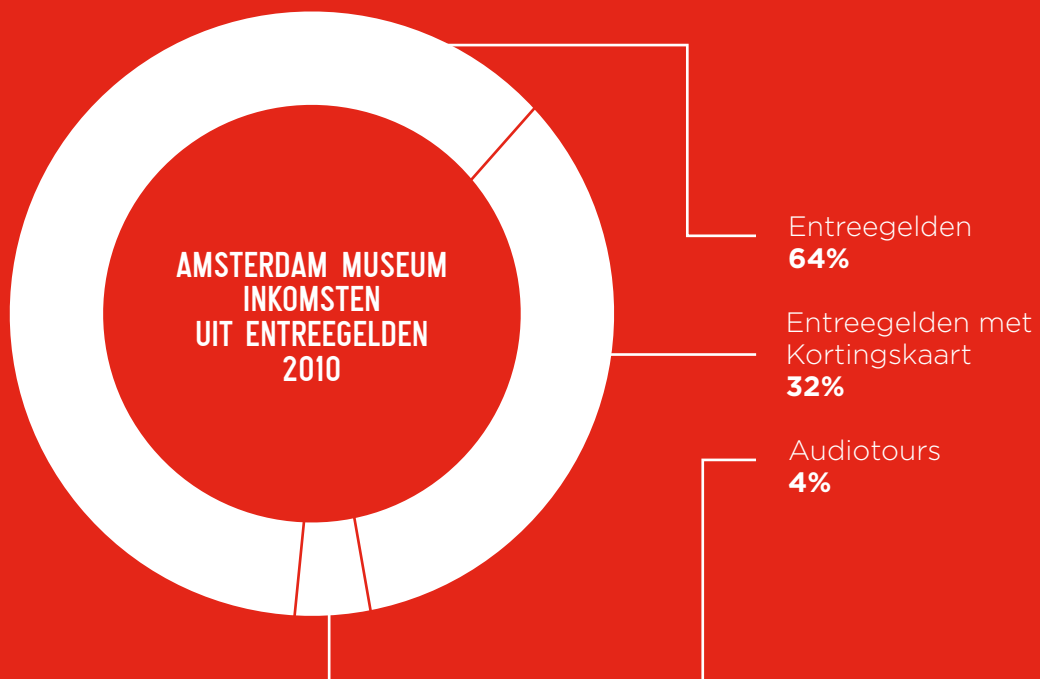

04a. Eigen Inkomsten Amsterdam Museum & Museum Willet-Holthuysen

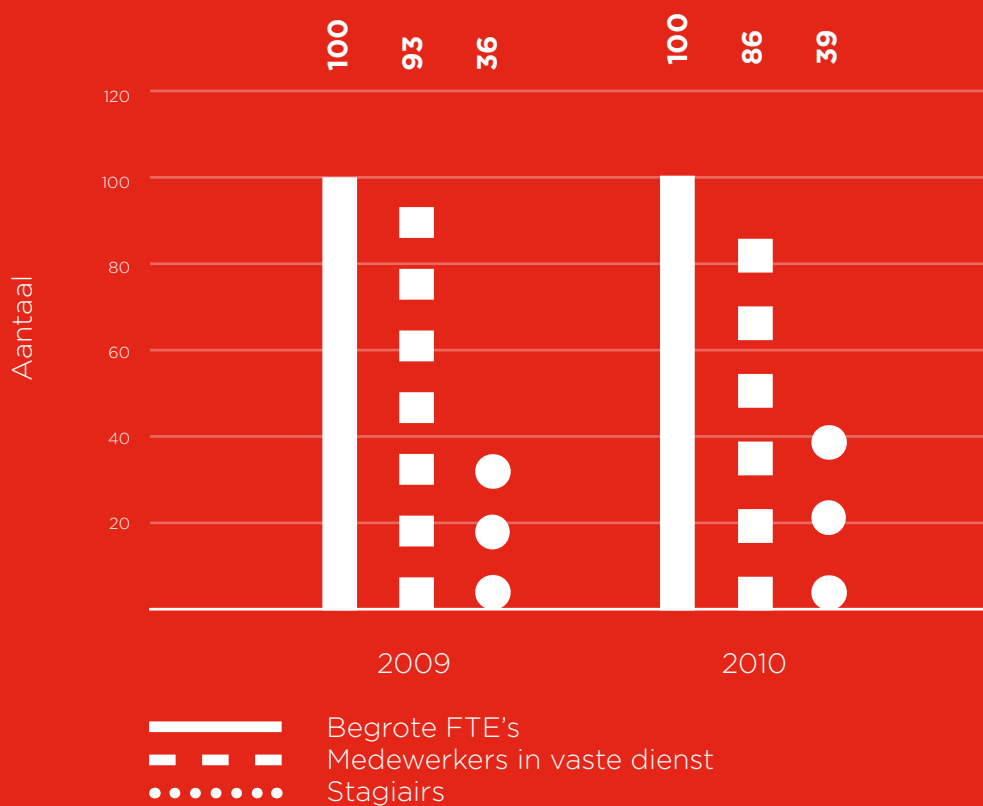

**04b. Eigen Inkomsten Amsterdam Museum
& Museum Willet-Holthuysen**

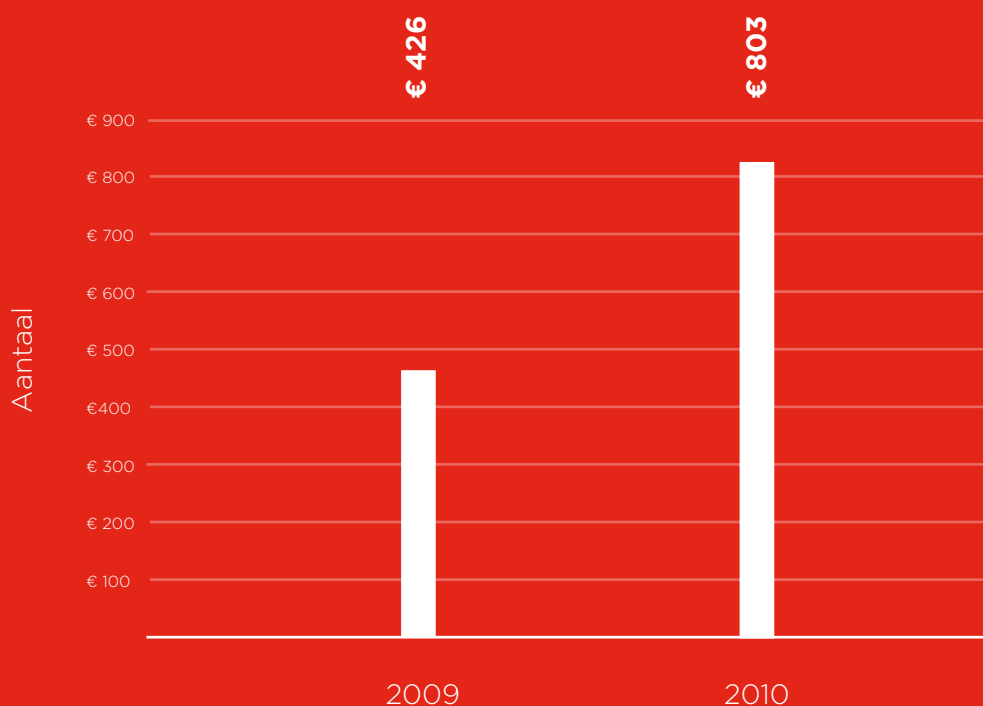

05. Personeel Amsterdam Museum & Museum Willet-Holthuysen

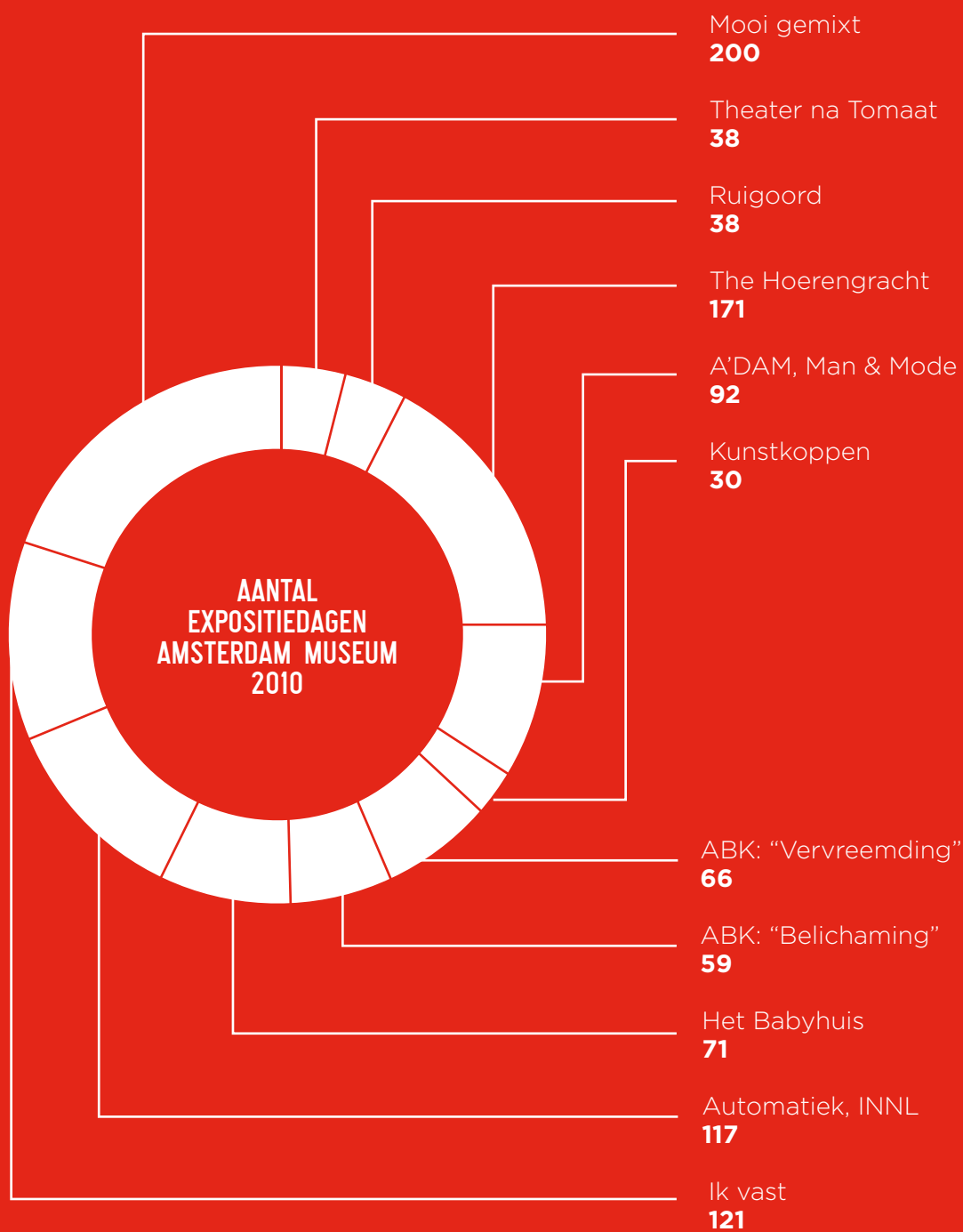
AFNAME VAST PERSONEEL, INVESTEREN IN TALENT ONTWIKKELING

OPLEIDINGSBUDGET PER FTE

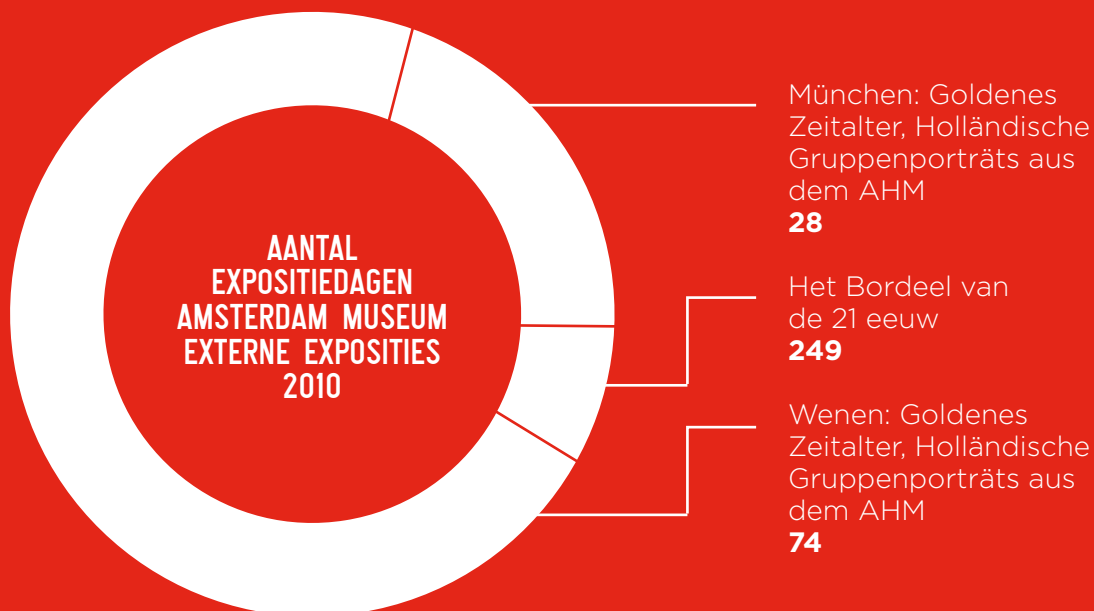
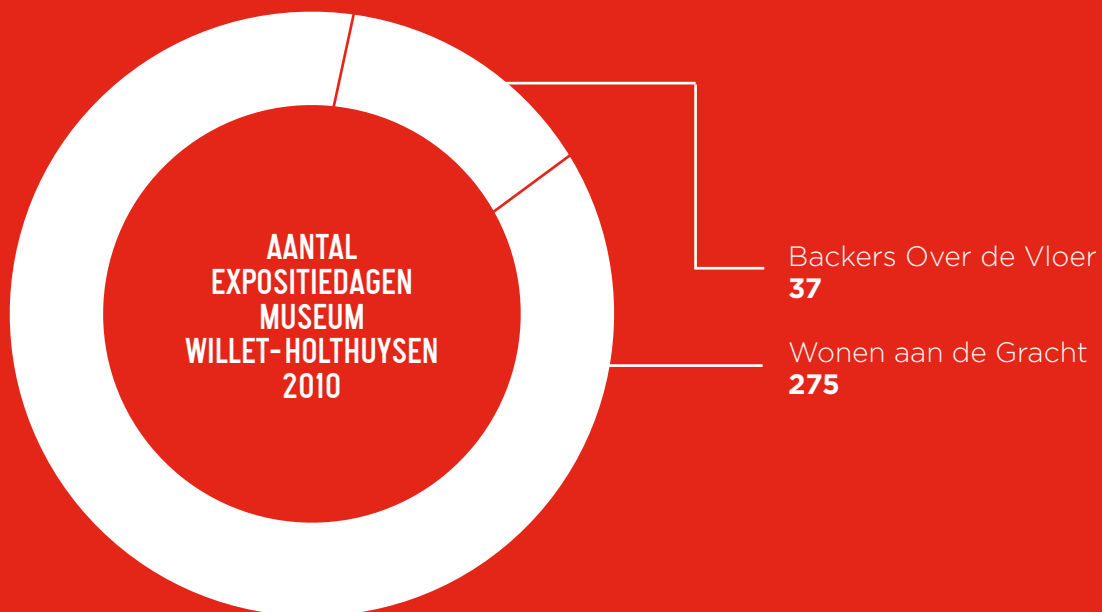

06. Expositiedagen Amsterdam Museum

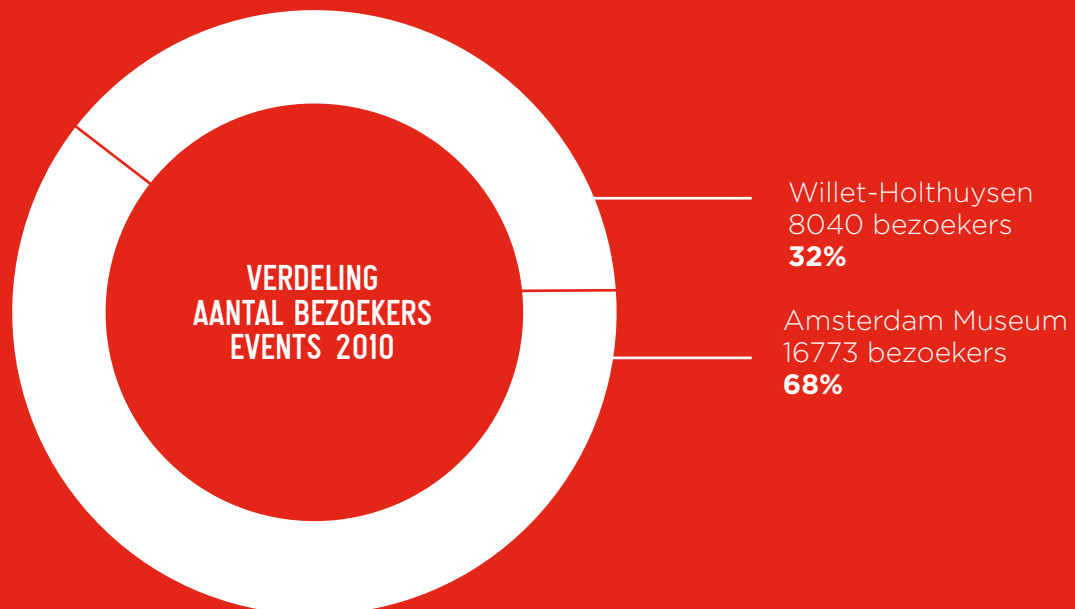
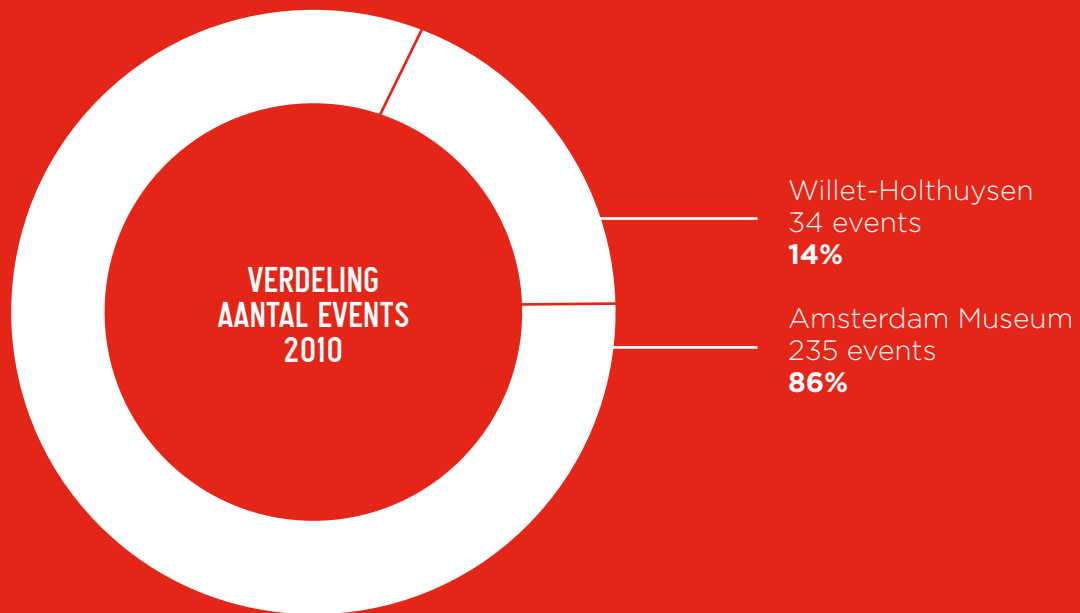

07. Expositiedagen Museum Willet-Holthuysen
& Externe Exposities Amsterdam Museum

08. Events Amsterdam Museum & Museum Willet-Holthuysen

Amsterdam Museum
Kalverstraat 92
Amsterdam
—
www.amsterdammuseum.nl